Posamezna številka 20 vinarjev.

Štev. 40. V Ljubljani, v ponedeljek, dne 18. februarja 1918. Leto XLVI.

Velja po pošti:
za celo leto naprej .. K 36·—
za en mesec „ .. „ 3·—
za Nemčijo celoletno . „ 40·—
za ostalo inozemstvo . „ 46·—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej .. K 32·—
za en mesec „ .. K 2·70
V upravi prejeman mesečno „ 2·50

Sobotna izdaja:
Za celo leto ..... K 8·—
za Nemčijo celoletno . „ 10·—
za ostalo inozemstvo . „ 13·—

SLOVENEC

Inserati:
Enostolpna petitvrsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
za enkrat . . . . po 50 v
za dva- in večkrat . „ 45 „
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Ob sobotah dvojni tarif.

Poslano:
Enostolpna petitvrsta K 1·—
Izhaja vsak dan izvzemši nedelje in praznike ob 3. uri pop.
Redna letna priloga vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

„Samoodločba narodov“.

Prof. Jos. Biederlack S. J. je objavil v »Reichsposti št. 63. dne 6. febr. članek, ki se peča s samoodločbo narodov. To vprašanje reši tako, da pravi: »Krščanska državna veda izključuje soodločbo narodnosti popolnoma.« Ker je Biederlack sloveč učenjak ter profesor moralke in cerkvenega prava v Inomostu, bo ta članek gotovo vplival na sodbo raznih krogov. Zato menim, da bo prav, če pregledamo, kako je svojo trditev dokazal.

I.

Najprej bomo tele izraze in pojme določili, da bo potem ložje razpravo snovati. »Samoodločba« »narodov« v »državi«, to so tri glavne točke, o katerih se vse suče.

1. »Samoodločba« je pravica in njena poraba, katero ima vsak človek od Boga, da more za svoj od Boga mu postavljen cilj prosto in svobodno izbirati in uporabljati tista sredstva in tiste pomočke, katere za to pripravne in potrebne smatra. Cilj je človeku postavljen od Boga, a v delovanju za dosego tega cilja je človek svoboden, nikdo ga ne sme pri tem delu ovirati, on ima pravico »samoodločbe! To je pač jasno in gotovo, saj je to verska resnica.

Vprašanje pa nastopi, ali ima tudi vsak narod svoj od Boga mu dani cilj, in nalogo za tem ciljem težiti in skušati, da ga dobro in popolno doseže. — Gotovo so tudi narodi božje stvari, ki imajo v božjem kraljestvu svoje mesto, svoj cilj in svojo nalogo. Berite le zgodovino judovskega naroda začasa Makabejcev, pa boste videli, kako mora narod vršiti pravico samoodločbe, da more spolnovati svojo nalogo in dospeti do svojega cilja.

Kaj uči prof. Biederlack o samoodločbi narodov? Biederlack v tem članku ne piše naravnost o tem, ali imajo posamezni narodi svoje od Boga jim postavljene cilje in naloge, vendar tako indirektno priznava narodom v tuji državi neko pravico do svoje narodnosti, ko piše o dolžnosti države skrbeti za vse narode v državi takole: »Gewiss haben die einzelnen Staaten... die Pflicht, sie auch ihre nationalen Interessen — insoweit das Wohl des ganzen Staates in keiner Weise behindert wird, verfolgen und fördern zu lassen; ja er ist gehalten diese Interessen, — insoweit ohne Schaden des Gemeinwohles er dies vermag — auch zu fördern. Daher hat die Staatsverwaltung auch die strenge Pflicht, wahrheitsgetreu sich darüber zu versichern, insoweit das allgemeine Staatswohl es verlange oder auch nur gestatte den besondern nationalen Interessen der Bürger gerecht zu werden. Das Endurteil hierüber kommt dann ihr, nicht den Untergebenen zu.«

Ako priznava »Biederlack, da imajo narodi svoje koristi, mora priznati, da imajo pravico te svoje koristi tudi zastopati in poskušati jih vresničiti. Gotovo smejo v ta namen rabiti le poštena sredstva, to je jasno. Katera pa so v vsakem slučaju taka sredstva, kdo naj to končno določi? Biederlack pravi: država.

Ko bi država vršila svoje dolžnosti, tako, kakor je ravno zgoraj zapisal Biederlack, bi morda ne prišlo lahko do kakih sporov, a če država ne dela tako in krivično zatira eno in drugo narodnost, kaj je potem storiti? Ali ni nobene pritožbe več zoper kak vladni odlok, zoper kak sklep sovražne parlamentarne večine? — Biederlack meni, da ni nobenega pomočka več in piše: »die christliche Staatsauffasung verlangt von ihnen, dass sie zugunsten des ganzen Staates... diese ihre Interesssen zum Opferbringen.«

Po naši sodbi to ne velja za slučaje krivičnega zatiranja. V takih slučajih se država ne more sklicevati na krščansko pravo.

»Narod« in »država« sta dva pojma, katerih vsebina se ne krije. Pojem »država« zahteva zase neko skupino ljudi živečih na enem prostoru s skupnimi življenskimi koristmi pod skupnim poglavarjem, ki ima čez te ljudi postavodajalno in sodno oblast po neki priznani ustavi. — »Narod« pomeni tudi skupino ljudi iste govorice in kulturne vzajemnosti, ki ima skupne moralne vezi, tudi skupne priznane voditelje, ki pa nimajo pravice sodne oblasti čez vse osebe tega naroda, kakor tudi ni skupne ustavne oblike.

Voditelj ali glavar narodov ima morda očetovsko oblast in priznano veljavo kot starešina pa nima še pravice sodne oblasti. Vendar je korak od plemenskega starešinstva do patriarhalne države le majhen in je večkrat težko določiti, je li že država ali je še samo narod.

Razvidno je iz tega, da je država socialna tvorba višje vrste, a obenem je gotovo, da je tudi narod socialni produkt v naravnem redu, ki ima svoj cilj in svojo nalogo, svoj delokrog in svoje pravice in svoje dolžnosti. Če je pa to res, potem mora imeti narod pravico samoodločbe, ki je s tem nujno združena.

Da ne bomo delali učenemu profesorju krivice, moramo povedati, da priznava narodu pravico samoodločbe v nekaterih slučajih, in sicer:

1. V izjemnem slučaju, da se zruši država, v kateri je ta narod dosihmal živel; kakor n. pr. Rusija; v tem slučaju d o b e n a z a j narodi svojo prvotno prostost samoodločbe ter morejo svobodno ustanoviti si lastno državo, ali pa z enim ali drugim narodom skupaj si osnovati državno zvezo.

Tukaj vidimo, da ima tudi po Biederlacku vsak narod prvotno po naravnem zakonu mu dano prostost samoodločbe; a to pravico po njegovem mnenju narod izgubi potem, ko se je enkrat odločil na to ali ono stran, ker uči, da jo v tem izjemnem slučaju »nazaj dobi«. — Po moji sodbi narod te pravice, ki izvira iz naravnega prava, nikoli ne more izgubiti, ampak ne more je vedno pametno ali pravilno uporabljati. To pa more nastopiti pri porabi vsake pravice. Poglejmo le, kako je zdaj v vojnem času ovirana lastninska pravica.

2. Biederlack priznava dalje, da more narod, ki je bil dosihmal prost in samostalen se odločiti v to, da stopi z drugim narodom v zvezo in tako ustanovi novo državo. S tem korakom pa zgubi narod pravico samoodločbe za prihodnost, tako da m o r a ostati v tej državni zvezi, četudi je to zanj z žrtvami združeno in mu druga sestava boljšo korist ponuja. — Kaj je na tej trditvi?

Ker stoji tako mednarodna zveza na dogovoru ali na pogodbi, je seveda resnično, da veže pogodba obe stranki, da jo držita; enostranska samoodločba bi bila proti pogodbi, torej krivična. Pravica samoodločbe je vezana, ni pa ugasnila. — Ker taka pogodba po svoji naravi ni nerazvezljiva, so mogoči razni slučaji, da pravica samoodločbe zopet oživi. Tako moreta oba

a) sporazumno zvezo razdreti, kakor sta jo sklenila. Taki samoodločbi narodov gotovo ne stoji nasproti pojem »država«, pa tudi ne kake določbe krščanskega prava.

b) Mogoče je tudi, da je bila ta mednarodna zveza sklenjena pod r a z v e z a l n i m p o g o j e m za prihodnost. V tem slučaju preneha pogodba sama od sebe, kadar se uresniči razvezalni pogoj, in obe stranki zopet imate pravico samoodločbe. To velja za vsako razvozljivo pogodbo.

c) Ako je bila ta mednarodna pogodba sklenjena absolutno, in obe stranki držita določbe te pogodbe, v tem slučaju ni moč pravično izvrševati samoodločbe v tej meri, da bi ravnala ena stranka proti pogodbi in stopila iz državne zveze. Mogoče pa je to, da ena stranka, to je močnejši narod ne izvršuje pravično pogodbe, da zatira krivično šibkejšo stranko in ji krati sredstva za zdravi narodni razvoj, kaj pa velja v tem slučaju? —

Profesor Biederlack prav lepo razloži dolžnosti države do svojih narodov. Ni li to dolžnost države, da daje narodom prostost neoviranega narodnega življenja in kulturnega razvoja, marveč ima tudi dolžnost svojim narodom nabavljati sredstva in pomočke potrebne za krepak razvoj njegove narodnosti in sicer v toliki meri, kakor to pripušča skupna državna korist. Ako državna oblast ne izpolni vseh narodnih zahtev, m o r a n a r o d p o t r p e t i, ker določiti, koliko more dati država kakemu narodu, to pravico ima državna oblast sama.

Tukaj nekaj manjka v tej Biederlackovi razpravi, slučaja namreč ne omenja, kjer bi bile razmere v državi take, da ima en narod sam vso državno oblast v rokah ter druge narode krivično zatira. Ali morajo v tem slučaju tlačeni narodi vse potrpeti zavoljo dobrobiti države, ki je formelno le v enem narodu, ki gospoduje. — Moralka ima odgovor tudi za ta slučaj, kdor hoče naj ga poišče pri 4. božji zapovedi. Splošno pa se mora reči, po naravni postavi ima vsak narod pravico vsak čas postaviti in zagovarjati svoje želje ali staviti svoje postulate državi, v kolikor so te reči potrebne za razvoj naroda, do kakršnega ima pravico po božjem pravu. Ako vlada krivično odbija take opravičene zahteve, po moji sodbi narod ni dolžan te odklonitve molče sprejeti; tudi v slučaju ne, da je nasprotna večina v parlamentu take opravičene zahteve odklonila. Proti taki krivični odločbi mora biti še prosta pot pritožbe na kak neutralen forum, ki ni strankarsko prizadet pri tej reči. Svoj čas so imeli krščanski narodi tako obrambno zavetišče v rimskih papežih, ki so to nalogo imenitno vršili. Dandanes pa priporočajo učitelji mednarodnega prava, naj se ustanovi taka svetovna instanca za varstvo narodnih manjšin i pravico razsodišča.

Vse to nam kaže, da ima vsaki narod pravico določevati sam, kaj mu treba in kaj mu prija da doseže svoj cilj, to je svojo srečo. Ako ne vpošteva lastna država teh narodnih zahtev, ima narod pravico iskati zunaj pomoči v podporo svojih opravičenih želja. Tuji narod, na pomoč poklican sme, oziroma je dolžan iz krščanske ljubezni poslušati ta klic na pomoč in dejansko pomagati zatiranemu narodu, da doseže, kar opravičeno želi. To je »principium interventus«, načelo posredovanja.

Ta princip je prof. Biederlacku gotovo poznat, ker je njegov nasprotnik »principium de non interventu« v silabu od cerkve obsojen.

Naši ministri z »Reichspost«-o vred se pa temu protivijo z rekom: »mi se ne mešamo v tuje zadeve, pa tudi ne pustimo, da se mešajo drugi v naše domače. Mi hočemo biti sami gospodarji v naši hiši.« Ta aksiom je resničen, če se prav razlaga in uporablja, pa je tudi napačna uporaba pogosta. Res je, da se nihče ne sme mešati v moje razmere, v kolikor se tu

LISTEK.

Nevidni človek.

Angleški spisal H. G. Wells. — Prevel I. M.

I. Neznančev prihod.

Neznanec je dospel zgodaj v februarju, neki zimski dan, po ostrem vetru in sneženem metežu, zadnjem snegu tistega leta, peš od železniške postaje Bramblehurst,[1] z majhno, črno torbo za plašč v roki, dobro oblečeni v rokavico. Bil je ves zavit od nog do glave, in okrajci njegovega mehkega klobuka so mu zakrivali vsak kosček obraza le špica njegovega nosu je bila videti. Sneg se mu je nabral na ramah in prsih in je pokrival z belo odejo breme, ki ga je nosil. Bolj živ nego mrtev se je opotekel v krčmo »Pri konjičku« in je vrgel torbo od sebe. »Gorkote!« je vzkliknil, »v imenu človeškega usmiljenja! Sobo prosim, dobro zakurjeno!« Pocepetal je, si otresel v bari[2] sneg in odšel z Mrs.[3] Hallovo v posebno sobo, da se dogovorita. Na ta način in s pomočjo nekaj zlatov, vrženih na mizo, si je najel stanovanje v krčmi.

Mrs. Hallova je zanetila ogenj in ga pustila samega, pa je odšla, da mu pripravi kosilo. Gost, ki se je ustavil v Ipingu v zimskem času, je bila nezaslišana sreča, zlasti gost, ki ni bil nikakršen »barantač«, in se je ona hotela pokazati vredno svoje dobre sreče.

Kakor hitro se je začel špeh dobro cvreti in je z dvemi, tremi spretno izbranimi grajajočimi izrazi oštela svojo deklo Milko, je ponesla prt, krožnike in kozarce v posebno sobo ter je začela z največjo pozornostjo pogrinjati mizo. Dasi je ogenj veselo plapolal v kaminu,[4] je presenečena videla, da je imel obiskovalec klobuk in plašč še vedno na sebi, ji kazal hrbet ter gledal skozi okno v padajoči sneg na dvorišču.

V rokavice zavite roke je imel na hrbtu sklenjene in je bil očividno zatopljen v misli. Opazila je, da je tajajoči se sneg, ki ga je imel še vedno tupatam po ramah, kapal na preprogo.

»Ali ne bi mogla vzeti klobuk in pa plašč, gospod«, je rekla, »da bi ga dobro posušila v kuhinji?«

»Ne«, je odgovoril, ne da bi se obrnil.

Ona ni za gotovo vedela, ali ga je prav slišala, in je hotela ponoviti vprašanje.

On pa se je okrenil z glavo ter jo pogledal preko ramen. «Imam jih rajši na sebi«, je dejal s poudarkom; in ona je pri tem opazila, da je imel velika modra očala in kosmate zalisce preko ovratnika svojega plašča, ki so mu docela zakrivali lice in obraz.

»Pa dobro, gospod« je rekla. »Kakor Vam drago. Soba bo prav kmalu toplejša.«

On pa ji ni ničesar odgovoril in se je obrnil zopet od nje. Mrs. Hallova je čutila, da ni pravi čas za pogovor; razpostavila je ostale reči hitro po mizi in je odšla iz sobe. Ko se je vrnila, je stal prišlec še vedno tam, kakor da bi bil iz kamna; hrbet je imel v dve gubi, ovratnik navzgor zavihan, kapajoče okrajce klobuka navzdol potlačene, tako, da so mu bila ušesa in obraz popolnoma skrita. S precejšnjim paudarkom je postavila na mizo jajca in špeh in mu je bolj zaklicala nego rekla:

»Kosilo je gotovo, gospod.«

»Hvala«, je odvrnil istočasno, in se ni premaknil, dokler ni zaprla vrat za seboj. Tedaj pa se je obrnil in se je prav željno približal k mizi.

Ko je šla zadaj za baro proti kuhinji, je slišala glas, ponavljajoč se v rednih presledkih. Črik, črik, črik, se je glasil glas žlice, hitro se sukajoče po skledi. »To dekle!« je rekla. »Glej! Na to sem pa kar pozabila. Kako je počasna!« In mej tem, ko je sama do konca zmešala gorčico, je oštela Milko radi njene neznanske počasnosti. Ona je sevrla špeh in jajca, pogrnila mizo in pripravila vse, mej tem pa se je Milki — to je pomoč! — samo posrečilo, da se je zakasnila z gorčico. In on je nov gost, ki hoče dalj časa ostati! Nato je napolnila posodo za gorčico, jo postavila precej dostojanstveno na zlatočrno nosilo za čaj ter ga ponesla v posebno sobo.

Potrkala je in hitro vstopila. Pri tem se je njen gost naglo okrenil, tako da je le za kratek hipec videla neko belo stvar, ki je izginila za mizo. Kakor je vse kazalo, je pobiral nekaj po tleh. Glasno je postavila posodo z gorčico na mizo, nato pa je opazila klobuk in plašč, ki jih je bil odložil in razgrnil po stolu pred ognjem. In dvojica premočenih čevljev je grozila z rja

---

[1] Ta in ostali zadaj omenjeni kraji se nahajajo v okraju Sussex, južno od Londona ob obali Angleškega zaliva.

[2] Bara (bar) se imenuje prva soba ali oddel v angleški ali ameriški krčmi za navadne goste, naša točilnica; hkratu se imenuje bara štacunski visoki mizi podobno pohištvo, za katerim na notranji strani toči krčmar, ob zunanji pa stoje gostje.

[3] Angleži rabijo, kot nagovor kake osebe, neglede na stan, samo da je svobodna, ali če o njej govore, pri omoženih ženskah besedo Mistress (izg. misiz), okrajšano Mrs., pri neomoženih Miss, pri moških Mister (izg. mistr), okrajšano Mr., in jih stavijo pred priimek.

[4] Na Angleškem zlasti na jugu nimajo peči, nego odprte kamine.

tiče moje lastnine in mojih pravic; ako pa jaz kličem na pomoč, ako me v domači hiši krivično zatirajo, da bi v tem slučaju bilo po krščanskem pravu zabranjeno priti bližnjiku v stiski na pomoč, tega Biederlack ni dokazal. Naravnost g. profesor o tem principu ne govori; tako posredno pa ima eno opazko, ki na to meri.

Razgovor s sv. očetom o vojni.

»Corriere dela sera« z dne 4. februarja 1918 poroča o razgovoru papeževem z ameriškim časnikarjem Edvardom Marshalom. Pri tem razgovoru se je izrazil sv. oče: »Ena stvar je, ki moli lahko zanjo ves svet enako vroče: to je svečano povrnitev pravice in bratovske ljubezni na zemlji. Krivica je bila vedno bogat vir nesreč za človeštvo. Z gotovostjo se more upati, da bo vzrastel iz te vojne, ki je najbolj neverjetna katastrofa, ki je kdaj zadela človeštvo, nov način delitve pravice narodom na podlagi medsebojnega sporazumljenja, ki je edino možni temelj.

Ta vojna je vtisnila v pamet milijonov ljudi vzvišenost in potrebo žrtev za ideal. To je dobro; da le ni ideal egoističen, kot je to v slučuju vseh borečih se. Žrtev vedno dviga. Oni, ki se udeležujejo velikega boja, prevzeti duha požrtvovalnosti, bodo od tega imeli korist, ker vojna more napraviti iz njih boljše ljudi. Isto veliko vrednost ima lahko žrtev tudi za one, ki ne poznajo nevarnosti bojnega polja, a se bore patriotično, opazujejo in čakajo doma. Mogoče je torej, da dobi svet neko povračilo za vse grozote, ki so ga žalostile in ga še tro, za vse trpljenje in izgube, ki jih povzroča vojna. Pri takih in tako velikih strašnih naporih je vojna po mojem mnenju jasno dokazala: človeštvo, ki more zanjo zmagovito prenašati napore, ki se zde nadnaravni, bo v bodočnosti zmožno prav tako gigantskih naporov, da zagotovi vzdržanje svetovnega miru.

Morebiti bo trpljenje te vojne privedlo človeštvo do vprašanja: »Čemu boriti se, krvaveti in umirati v razdiralnem delu? Ali bi ne bila boljša žrtev, darovati življenje za dobrobit bližnjega kakor za njegov pogin?«

Pri teh mislih — je nadaljeval sv. oče — sem začutil veliko potrebo, moliti neprestano, da se vesoljno človeštvo združi okrog mene k mogočnemu naporu v namen, da more iz reakcije, povzročene po nepregledni nesreči, ki je zadela svet, vstati nov vroč čut bratovske ljubezni, ki naj pripelje nazaj do soglasja vse posameznike in vse narode in zagotovi človeštvu za bodočnost dneve miru.«

»Ali misli Vaša Svetost«, je vprašal časnikar, »da bo intervencija Združenih držav pospešila tak rezultat vojne?«

Po trenutnem pomisleku je odgovoril papež, govoreč zelo mirno: »Trdno sem prepričan, da bo udeležba Amerike na velikem boju mogla olajšati prihod miru, ki sem ga vedno prorokoval, miru namreč, ki naj prinese vsem narodom sveta garancijo pooplne varnosti. Amerika je velika dežela in Amerikanci so disinteresirani in plemeniti (generosi). Naj zamore že novo leto vrniti Združenim državam srečo, ki jim jo je vzela svetovna vojna zaeno s skoro vsemi drugimi narodi! Moja želja je tem bolj vroča, ker s tem, da obetam vrnitev miru Združenim državam, moram avtomatično združiti v isti želji vse trpeče narode sveta.«

Koncem avdience je rekel papež: »Zdi se mi, da moram danes izraziti svoje simpatije in občudovanje vsem onim, naj si bodo katerekoli narodnosti, ki so se pokazali in se še kažejo pripravljene, podvreči se največji žrtvi in ljubezni do domovine. Vendar imam brez dvoma dolžnost, rotiti jih, naj se vedno zavedajo dejstva, da mora sloneti pravi patriotizem na božji postavi in da nihče ne more biti zvest lastni deželi, ako ni zvest predvsem svoji vesti in svojemu Bogu.«

Vihar.

Ljubljana, 18. svečana.

V znamenju viharja se sestane jutri avstrijska zbornica. Poljaki so odpovedali pokorščino. Za proračun ne bodo glasovali. Danes je Poljska proglasila generalno stavko v vseh obratih. Protest naroda proti Brestu Litovskemu. Ljudstvo prepeva po Galiciji in izven Galicije roto Konopnicke: Mie bedzie Niemec plul nam w twasz, Nie dzieci nam germanil. (Nemec nam ne bo pluval v obraz in otroke nam germanizíral.) Cel poljski narod je razburkan. Prihajajo najradikalnejši protesti proti miru v Brestu Litovskem. Varšava je slovesno protestirala. V znak protesta so zaprli vse kavarne, gostilne, trgovine in razna zabavišča. Nemci so razpustili poljsko garnizijo v Varšavi. Po ulicah krožijo pomnožene pruske patrulje. Vršijo se aretacije.

Na vzhodu ap se pripravlja nov vihar. Imamo z Rusijo zopet vojno. Avstrija v vojno z boljševiki ne bo menda direktno posegla, pač pa bo podpirala Nemce. Iz Ukrajine ni nobenih poročil, kakor poročajo poljski listi. Sodijo, da zgublja ukrajinska rada svojo moč. Poljska ruska armada pod vodstvom generala Dolobera Mušnickega koraka proti Nemcem.

* * *

Tej armadi, ki operira sporazumno z Aleksejevom, Kornilovom in Kaledinom, se pridružujejo dan na dan nove čete, ki so se izsilile iz južnih bojišč prehod skozi Ukrajino. Poljski listi cenijo moč poljske armade na 700.000 mož. Dowber Mušnicki je bil oni general, ki je svoječasno obkolil Mackensenovo armado v Lodzi, a se mu je izvila, ker je Rennenkampf tri dni prepozno prišel.

Stojimo pred novim viharjem. Tudi Rusija se pripravlja za nov boj. Položaj je zamotan. Mesto miru — smo dobili nov vihar, nove zapletljaje. Ali bo to naše državnike spametovalo?

Državni zbor.

Dunaj, 12. febr. 1918.*

Izmed odgovorov na interpelacije, ki se razdeljujejo danes, sta za nas zanimiva naslednja dva.

Prvi je važen za kmete, ki plačujejo osebno dohodnino. Ali so vsi kmetovi dohodki podvrženi osebni dohodnini, ki jih ima iz prodaje živine? Na tozadevno interpelacijo poslanca dr. Vrstovška, Piška in tovarišev odgovarja finančni minister, da je tu treba delati razliko. Če kmet proda živino, ki jo rabi za vzdržavanje svojega obrata (za delo, za mleko, tudi za gnoj, v kolikor ga kmet mora imeti za obdelavo polja — op. por.), živino ki spada — da rabimo juridičen izraz — k »fundus instructus«, se smatra to za odprodajo premoženja, ki se mora itak nadomestiti, če hoče kmet obrat ohraniti, in izkupiček ni podvržen osebni dohodnini. Kar pa proda kmet mlade ali pitane živine, se izkupiček obdači. Po našem mnenju je pri nas živina tako »dognana«, da spada velik del prodane živine v prvo vrsto, k odprodaji premoženja, ne med prave dohodke kmetove. Vzemimo slučaj, da redi kmet vola ali junico za pleme. Goved je stara dve leti, pride rekvizicija in kmet proda voleta, ker se mu ga od vse živine zdi še najmanj škoda in ker eno, dve glavi mora dati. V komisiji gosposke zbornice za davčne zadeve se je konstatiralo izrecno, da ne spadajo med dohodke iz obrata izkupički, »če se je med vojno morala prodati mlada živina, ki se vzgaja v namene kmetijskega obrata (n. pr. delavna živina. Op. por.) ali v vzrejo plemenske živine.«

Drugi odgovor finančnega ministra se nanaša sicer le na podpisovalce vojnega posojila, zanima pa tudi nas vse. Kot vemo, imamo pričakovati oddajo premoženja v doglednem času. Kako se bo izvršila, kdaj, v kakem obsegu, je še vse neodločeno in se bo obravnavalo pri zakonodaji; brez vsakega dvoma je, da brez oddaje premoženja ne spravimo v red naših praznih, razdrapanih financ. Še preden se je torej o načinu oddaje premoženja sploh razpravljalo, je stavil dne 23. oktobra 1917 poslanec Kraft na finančnega ministra vprašanje, ali je pripravljen, dati pri oddaji premoženja vojnim posojilom kako prednost, češ, da bi morebitna tozadevna obljuba ministrova zelo ugodno uplivala na podpisovanje 7. vojnega posojila. Baš iz tega vzroka je minister, kot zagotavlja v odgovoru vprašanju posvetil posebno pozornost in zdelo se mu je upravičeno, da se da ugodnost dotičnikom, ki so v odločilni uri dokazali svojo domoljubno mišljenje z dejanjem. Vendar pa je minister med dobo podpisovanja ohranil to mišljenje zase in je šele 2. februarja 1918 odgovoril interpelantu, da se bo držala finančna uprava brezpogojno stališča, da se mora goditi povsod in tudi pri oddaji premoženja podpisovalcem vojnega posojila vsaj tako dobro, kot ostalim; koder je pa združljivo z načeli oddaje, naj ima posest vojnega posojila prednost pred drugimi vrstami premoženja.

Če vljudni, ljubeznivi odgovor denemo na tehtnico, vidimo, da faktično ni obljubil finančni minister ničesar kot to, kar je pravilno, da namreč ne bodo posestniki vojnega posojila nikakor prikrajšani nasproti posestnikom drugačnega premoženja (n. pr. v denarju), da ima torej vojno posojilo isto vrednost kot denar. Drugačno stališče ne bo nikdar »združljivo z načeli oddaje.« Kako protežiranje podpisovalcev vojnega posojila bi bilo neumljivo. Gotovo so dali državi na razpolago del svojega premoženja — a zato jih država nagradi z bogatimi obrestmi, kakršnih ne daje noben denarni zavod, in jim torej država ni dolžna nikakih ugodnosti še vrhu tega. S socialnega vidika bi stvar izgledala posebno čudno. Podpisali so mnogo sicer revnejši sloji od svojih skromnih prihrankov, večina denarja pa je od velikih bank in vojnih dobičkarjev, ki so pač lahko posodili državi denar, ki je v kratkem času prišel nazaj v njihove žepe. Če bi torej vojno posojilo imelo dobiti kako posebno vrednost, večjo kot n. pr. denar, bi se to reklo: Pri oddaji premoženja ne bomo jemali po toliko tam, kjer je mnogo, kot tam, kjer ni bogastva. Sicer smo pa pripričani, da do te krivičnosti pod nobenim pogojem ne bo prišlo in da iz odgovora ministrovega gleda bolj prijazna eleganca upravitelja posojenega denarja napram posojevalcem kot kakršenkoli namen, vezati se za bodočo razpravo o oddaji premoženja.

* Dopis se je na pošti zakasnil.

Tržaško pismo.

Trst, 14. febr. 1918.

Gibanje med delavci. — Tržaški delavci se zopet gibljejo. Sedaj gre za zboljšanje in zvišanje plač. Živila in druge potrebščine so vsaki dan dražje, življenje vedno težje. Z današnjimi plačami ni mogoče več živeti in shajati. Mnogi delavci, posebna pa tudi uradniki so še vedno ravno tako plačani kakor pred vojsko, da, mnogi dobivajo še celo manjšo plačo kot prej. S 150—200 K na mesec danes družina absolutno ne more živeti. Kovinarji raznih industrijskih podjetij so že sestavili spomenico in je predložili svojim delodajalcem, v kateri zahtevajo zvišanje dosedanje plače za 75 %; izvanredne ure do 8 ½ zvečer naj se plačajo za 50 % višje nego redne, nočno delo pa za 100 % višje; otrokom delavcev, ki obiskujejo srednje ali višje šole, naj se da tedensko po 6 K; delavcem naj se da tedensko 5 K za pranje delovne obleke; ob sobotah naj konča delo ob 2. uri popoldne ob celodnevni plači. — Kovinarjem sledijo prihodnje dni druge kategorije s svojimi zahtevami. Zahteve delavstva po zboljšanju položaja so gotovo upravičene in delodajalci morajo tudi to urediti ter upoštevati. Najbrže je to gibanje med delavstvom dalo povod, da se v Trstu govori o zopetni stavki, ki izbruhne prihodnje dni in ki seveda ni izključena, če bi se delodajalci upirali, ugoditi delavskim zahtevam. Ne moremo se pa otresti misli, da so socialni demokratje zato uprizorili to gibanje, da potolažijo delavstvo, ki je bilo zelo razburjeno vsled zadnje ponesrečene stavke in da odvrnejo jezo razburjenega delavstva od sebe in škodo od svoje stranke.

Tatvine se v Trstu tako množijo, da je groza. Časopisi prinašajo dan na dan poročila o drznih tatvinah in vlomih. Tatovi ulamljajo v prodajalne in privatna stanovanja, obiskujejo magacine in zaloge. En dan beremo, da so ukradli 20.000 K, drugi dan zopet, da so napravili škode za 30.000 K, tretjič zopet, da so odnesli 300.000 K itd. Koliko pa je tatvin, o katerih javnost nič ne zve! Tako so n. pr. pred kratkim vlomilci prevrtali kake štiri blagajne, česar časopisi niso poročali. Zanimivo bi bilo poznati vzroke, zakaj se o tem ni smelo pisati. Pa ne, da policaji obstruirajo? Čudno bi to ne bilo! Ker so vsled pomanjkanja plina noči tako temne kot v rogu, zato imajo tatovi svojo »ohcet«. Pa nikar misliti, da so ti tatovi kaki ubogi »purgerji«, ki kradejo iz potrebe, da se najedo, o ne, ampak to so pravi »profesijonisti«. Nekaj časa po izbruhu vojske je bilo v tem oziru še precej mirno, a sedaj se je pa ta zalega tako razpasla, da je policija proti njim kar brez moči.

Mariborsko pismo.

Maribor, 15. febr. 1918.

Namestnik mariborskega državnega pravdnika dr. Juhač je sestavil neko izjavo proti jugoslovanski deklaraciji; sestavil je deklaracijo v nemškem jeziku in jo dal prevesti na slovenski. Sedaj pošilja okoli ljudi, da nabirajo protideklaracijske podpise. Vprašali bi, kako se taka agitacija ujeme s službo in dolžnostjo državnega pravdnika? Bilo bi vsekako pametneje in koristneje, ko bi rajši ostal pri preganjanju goljufov, tatov, roparjev, morilcev in slične gospode, ter pustil našo deklaracijo pri miru. Morda pa je to le preludij delovanja državnega pravdništva. No, nas to nikakor ne ustraši. Prestali smo srečno en križev pot, prestanemo tudi novega, ako nam ga pripravljajo in pripravijo. Šli smo že skozi toliko trpljenja in prestali toliko hudega, da danes lahko rečemo z Nelsonom: Strahu ne poznamo! —

»Grazer Tagblatt« — in po njem drugi nemški listi — poroča, da je neki Gradčan hotel kupovati v Slov. Goricah žganje, toda ni mogel kupiti ničesar, ker je dotični kmet zahteval plačilo v zlatu, češ, da je dr. Korošec na nekem shodu rekel, da velja avstrijska krona samo še 10 vinarjev. Stvar bo bržkone taka, da je dotični Gradčan hotel našega kmeta ogoljufati pri ceni in ker se kmet ni dal, je sedaj seveda kriv dr. Korošec.

V mestu postavljajo sedaj drogove in napeljujejo kabelj za električno razsvetljavo. Maja meseca bomo menda že imeli električno luč. Potem bo tudi konec sedanjim neznosnim razmeram glede razsvetljave, ko smo vsakih 14 dni vsaj po par večerov brez razsvetljave, ker zmanjka premoga. Eelektrični tok za razsvetljavo bo dobavljala električna družba, ki ima v Falu pri Rušah ob Dravi velike vodne naprave za proizvajanje električne energije.

Drava že več desetletij ni bila tako nizka, kakor sedaj. Na nekaterih mestih je tako nizka, da bi se moglo prebresti z dobrimi škornji.

Kat. izobraževalno društvo v Studencih pri Mariboru bo imelo 18. t. m. občni zbor. Društvo je od izbruha vojne spalo, a sedaj zopet oživelo.

V župniji Hajdin v ptujski okolici se je nabralo 1180 podpisov za jugoslovansko deklaracijo. Pred vojno je v tej župniji glasovalo komaj po par volilcev za narodne kandidate!

V Rušah je trčil neki prazni sanitetni vlak v tovorni vlak. Tri osebe so mrtve in več ranjenih. Na lice mesta se je takoj podala sodna komisija, da dožene, kdo je povzročil nesrečo.

Interpelacije jugoslovanskega kluba.

Kako so ravnali z don Ante Andrijičićem.

Interpelacija poslancev dr. Korošca, dr. Laginja, Spinčića in tovarišev na celokupno vlado:

Začetkom vojne so tekmovale civilne in vojaške oblasti na celem jugu in tako tudi na Primorskem v boju proti Jugoslovanom. Da bi oplašili ljudstvo, so se lotili voditeljev, pri čemur niso delali nobene razlike, naj je bil kdo poslanec ali ne. V Istri so vzeli na muho posebno duhovščino, ki je v tej deželi glavni nositelj narodne misli. Italijani po istrskih obrežnih mestih ne le niso ničesar storili, da bi svoj morebitni vpliv zastavili na korist preganjanim, marveč so iz narodnega sovraštva še pomagali proti njim.

Dne 28. julija 1914 je okrajni glavar v Poreču M. Coloredo pozval v svoj urad deželnega odbornika don Ante Andrijičića in mu prepovedal, da bi se oddaljil iz Poreča. Ta odredba proti deželnemu odborniku, ki mora ravno v vojnem času posebno intenzivno občevali s svojimi pooblastitelji, je bila robata žalitev za jugoslovansko prebivalstvo Istre, ne glede na to, da tvori omejitev svobode že ob sebi dejanski stan zločina. Naslednji dan je poklical okrajni glavar gospoda Andrijčića znova k sebi, a ga dal že ob vhodu na okrajno glavarstvo po stražmojstru Slavcu aretirati. V spremstvu dveh orožnikov so don Andrijčića vkrcali na ladjo in odpeljali v Trst. To dokazuje, da okrajni glavar orožništvu ne le ni predpisalo dostojnega postopanja, marveč dal orožnikom posebno ponižujoča varnostna navodila.

Na pomolu v Trstu je sprejela transport tržaška sodrga in se pripravljala, da župnika dejansko napade. Gospod Andrijčić se je odpeljal v vozu in se tako rešil pred nahujskano množico. Po zaglavnem zaslišanju so spravili deželnega odbornika , bolehnega starejšega moža, v posebno podzemsko celico, kjer je moral ostati na smrdljivi slamnjači ob najslabši prehrani, brez kajenja ali kakega drugega poboljška na lastne stroške, do 12. avgusta. Tega dne zvečer je bil nenadoma alarm in pod spremstvom tako močne straže, da bi bila zadostovala pač za 1000 ljudi, so spravili gospoda Andrijčića in mnogo njegovih sotrpinov iz najrazličnejših tržaških ječ na državni kolodvor in od tod na neki star, v take svrhe niti prirejen grad v Rihenberk na Goriškem. Ravnanje je bilo kar najnedostojnejše. Spravili so se ravno nad gospoda Andrijčića, ker je bil profos častniku in moštvu pripovedoval neumno bai-

---

jekleni ograji njenega kamina. Odločno je stopila k tem stvarem. »Mislim, da jih zdaj lahko vzamem, da jih posušim«, je rekla z glasom, ki ni prenašal nikakega ugovora.

»Pustite klobuk«, je rekel gost s pridušenim glasom, in ozrši se je videla, da je dvignil glavo, sedel in gledal njo.

Za trenutek je strmela vanj, preveč iznenadena, da bi mogla govoriti.

Držal je kos belega platna — bil je prtič, ki ga je bil prinesel seboj — preko celega dolgega čela svojega obraza tako, da so mu bila usta in čeljusti docela skrite; to je bil tudi vzrok njegovega pridušenega glasu. Vendar ni bilo ta, kar je tako prestrašilo Mrs. Hallovo. Prestrašilo jo je dejstvo, da je bilo celo čelo nad modrimi očali zakrito z belo obvezo, in da mu je druga obveza pokrivala ušesa, tako da ni bilo videti niti enega kosčka obraza izvzemši rdečkasti, špičasti nos. Ta pa se ej svetil kakor tedaj, ko ga je prvič videla. Oblečen je bil v temnorjav zametast jopič z visokim, črnim, s platnom obrobljenim ovratnikom, zavihanim gor po vratu. Gosti črni lasje, kolikor so mogli vhajati izpod in izmed križanih obvez, so mu štrleli naprej v čudnih repkih in rožičkih, dajoč mu najčudnejšo podobo, kar se le da misliti. Ta ovita in obvezana glava je bila tako zelo malo podobna temu, kar je pričakovala, da je bila za trenutek kakor odrevenela.

(Dalje.)

ko, da je hotel Andrijčić v Pulju zastrupiti vodnjake z bacili kolere. Čez dva dni so odpravili gospoda Andrijčića in druge na ljubljanski Grad, kjer je moralo po 40 do 60 oseb ležati v eni sobi na vlažni slami. Obolel je in prišel v takoimenovano bolnišnico na Gradu. Šele 22. oktobra 1914 so gospoda Andrijčića izpustili, ne da bi mu bili očitali kakoršnokoli nepravilno dejanje.

Komaj se je deželni odbornik vrnil v Poreč, ga je okrajni glavar zopet konfiniral na to mesto. Odredil je, da Andrijčić političnega okraja Poreč ne sme prestopiti. To očividno samovoljno odredbo je okrajni glavar obdržal v veljavi do leta 1916. S tem pa preganjanje gospoda Andrijčića še ni bilo končano. Začetkom l. 1917. mu je okrajno glavarstvo v Krku ukazalo, da mora kraj Punat, kamor se je bil medtem preselil, zapustiti in se odpeljati na Dunaj. Tu je moral gospod Andrijčić ostati do 13. julija 1917.

Zakaj se je vse to odredilo, zakaj so zaslužnemu don Ante Andrijčiću vse to prizadeli in ga na zdravju pa tudi gmotno trajno oškodovali, si ni mogoče drugače tolmačiti, nego da so hoteli jugoslovansko ljudstvo iz zlobe ponižati in kaznovati zato, ker je ostalo, živeče v Istri v najbednejših razmerah, svojemu narodu zvesto.

Vprašamo celokupno vlado, ali je pripravljena naznaniti razlog za preganjanje deželnega odbornika Andrijčića? Kako se strinja to njeno postopanje z ob sebi umevnim varstvom, ki gre deželnemu odborniku kot zastopniku ljudstva? Ali je pripravljena dati gospodu Andrijčiću popolno zadoščenje?

× × ×

Interniranje in mučenje državnega poslanca dr. Vukotiča.

Delegati dr. Korošec, dr. Čingrija in tovariši so vložili na skupnega vojnega ministra naslednjo interpelacijo:

Državni poslanec dr. Vukovič je bil na povelje divizijskega poveljstva v Ercegnovi dne 26. julija 1914 kot politično sumljiv aretiran in uporabljen kot talnik z opozoritvijo, da je s svojim življenjem odgovoren za lojalno zadržanje svojih volilcev. Z zavezanimi očmi so ga v družbi drugih talnikov, med njimi dalmatinski deželni poslanec duhovnik Jovan Bučin, prepeljali v trdnjavo Sv. Ivan ob črnogorski meji. Po nekaj nepopisnih dneh — viseč med življenjem in smrtjo — so dr. Vukotiča spravili v trdnjavo Mamula ob vhodu Boke Kotorske. Barbarsko postopanje z jetniki je doseglo svoj višek dne 16. avgusta 1914, ko je francosko brodovje obstreljevalo trdnjavo. Nesrečnim, med njimi je bilo mnogo polodraslih mladeničev, ena dama, več duhovnikov in starčkov, so zvezali roke in noge tako trdo, da so mnogi vsled tega krvaveli. Vojaki z nasajenimi bajoneti in en narednik s samokresom so grozili vsakemu, da bo takoj ustreljen, če bo glasno tožil.

Po daljšem zaporu so dr. Vukotiča na Dunaju konfinirali. Pri prebiranju koncem leta 1915. je bil potrjen, vendar so ga pri prezentaciji kot za vsako črnovojniško službo nesposobnega odpustili. Tako zelo je dolgotrajen zapor z vsemi strašnimi razburjenji oškodoval zdravje dr. Vukotiča.

Kjub temu so dr. Vukotiča kmalu nato povabili na policijo, kjer so mu sporočili, da je c. in kr. vojaško poveljstvo na Dunaju izdalo ukaz, da dr. Vukotiča izroča c. kr. domobranskemu nadomestnemu okrajnemu poveljstvu št. 1 na Dunaju. Tam so ga 13. marca 1916 brez vsega vtaknili v vojaško obleko. Kmalu nato je prišel h konštataciji, pa še pred dohodom izvida je prišel ukaz, naj ga ne glede na izvid in njegovo vojaško izvežbanost pridele marš-stotniji. Pri tem so mu vzeli znake enoletnega prostovoljstva. Na vprašanje, zakaj so to storili, so ga zmerjali z roparjem, morilcem, veleizdajalcem, »jaz te bom spremljal na fronto, potem boš že videl.« Na ugovor dr. Vukotiča, da še nikdar ni imel v rokah puške, so mu odgovorili, da taki predpisi zanj ne veljajo. Poveljnik marš-bataljona je kmalu uvidel, da dr. Vukotič ni vojaško prav nič izvežban in je odredil, da so ga odstopili prihodnjemu marš-bataljonu.

Med tem je bil 3. maja 1916 dr. Vukotič potom superarbitracije spoznan za sposobnega le za lahko pisarsko službo, vendar ga niso porabili kot pisarja, marveč vtaknili v oddelek za politično sumljive v Komornu. Tu so ga kljub njegovemu socialnemu stališču in najbrže uprav radi tega uporabljali za navadna poljska dela. Nabiral je koprive, spravljal seno in kopal na polju. Vse to, čeprav si je med tem zopet priboril prostovoljske znake.

Generalni polkovnik in tedanji c. kr. domobranski minister je bil o vseh teh dejstvih pravočasno obveščen, vendar kljub svoji častniški in ministrski prisegi ni smatral potrebno, da bi nastopil proti vsem tem kršenjem zakona in predpisov, v blesteč zgled za njegove podložnike.

Ko je bil maja 1917 sklican državni zbor in so bili na povelje cesarja z dne 15. maja poslanci oproščeni, niso dr. Vukotičevi predstojniki hoteli sprejeti tega povelja, češ, da za dr. Vukotiča ne velja. Šele ko je po otvoritvi državnega zbora Jugoslovanski klub storil vse možne korake pri dunajskih osrednjih mestih, so dr. Vukotiča končno odpustili.

Vsakdo si lahko misli, če so na ta način in tako predrzno nastopali proti državnemu poslancu, kako so postopali šele z ubogim ljudstvom.

Vprašamo zato c. in kr. skupnega vojnega ministra:

1. Kdo je odredil aretacijo dr. Vukotiča in njegovih sotrpinov; kdo je ukazal, da so ga uporabili za talnika? Ali je minister pripravljen priznati, da se je to moglo zgoditi le na ukaz centralnih oblasti?

2. Kdo je odredil, da so v trdnjavi Mamula tako nečloveško ravnali z avstrijskimi državljani?

3. Na čigavi podlagi je moglo c. in kr. vojaško poveljstvo na Dunaju dr. Vukotiča brez novega prebiranja vpoklicati? Kdo je dal povelje, da so ga proti predpisom uvrstili v marš-stotnijo, kdo je odgovoren za premestitev dr. Vukotiča v Komorn in za tamošnje postopanje z njim?

4. Ali je vojni minister voljan priznati, da je v tem, kakor v tisočih drugih podobnih in še hujših slučajih šlo le za že dolgo časa sistematično pripravljeni in še pred začetkom vojne od centralnih oblasti zaukazani dobro premišljeni način postopanja, ki je nameraval jugoslovansko prebivalstvo fizično in moralično uničiti? Ali je gospod vojni minister voljan priznati, da barbarsko postopanje in sovražnost, ki se je pojavila na brezštevilnih vojaških mestih, ni noben slučaj, marveč rezultat vladajočega militarističnega duha?

Dunaj, 10. decembra 1917.

(Slede podpisi.)

Izza pogajanj med Rusijo in Ukrajino.

Med boljševiško vlado Rusije in ljudsko republiko Ukrajine grozi izbruhniti formelna vojna. Kakor znano, je skušala boljševiška vlada meseca decembra m. l. doseči z Ukrajino prijateljsko poravnavo. Na dotični ultimat sveta ljudskih komisarjev so odgovorili Ukrajinci:

Revolucionarni štab Ukrajincev, pooblaščen po republikanski vladi in ukrajinskem narodu, ima čast, republikanski vladi velike Rusije naznaniti uspeh pogovora revolucionarnega štaba z vlado o ultimatu sveta komisarjev centralni radi Ukrajincev in odgovor republikanske vlade Ukrajincev na ultimat. V pogovorih o prijateljski poravnavi prepira med rusko republiko in Ukrajino so se določili naslednji pogoji:

1. Priznati se morajo pravice ukrajinske republike in ukrajinskega naroda in izključeno mora biti vsako vmešavanje v zadeve republike; 2. izpolniti se mora zahteva glede poukrajinjenja čet in premeščenja čet z drugih front na ukrajinsko ozemlje; 3. rešiti se mora vprašanje o novcih; 4. svet komisarjev, glavni stan in pa vrhovni poveljnik se ne smejo vtikati v upravo ukrajinske fronte t. j. rumunske in jugozapadne fronte; 5. mirovno vprašanje se mora rešiti ob udeležbi ukrajinske rade.

Vlada republike Ukrajine je mnenja, da bi mogle izjave sveta ljudskih komisarjev o načelnem priznanju navedenih pogojev kakor tudi odgovor na noto o ustanovitvi zvezne vlade služiti kot podlaga za tak način poravnave spora, ki bi se vojni med Ukrajino in Veliko Rusijo izognili.

Kar se tiče udeležbe v zvezni vladi, meni vlada ukrajinske ljudovlade, da mora biti Ukrajina z ozirom na posebno važnost, ki jo je sedaj dosegla, spričo njene organizacije in njene namere, da sedanje odnošaje narodov cele Rusije resnično uredi in spravi revolucionarno življenje posameznih republik v normalni tir, zastopana v vladi najmanj z eno tretjino.

Revolucionarni štab upa na Boga, da se bo bratski spor v obojestransko zadovoljstvo srečno poravnal in izjavlja, da je pripravljen, napeti vse moči v dosego stavljenega cilja. Štabni ataman Fajdienko, adjutant Usin.

Nato je poslal svet komisarjev revolucionarnemu štabu Ukrajine in krajevni vojaški radi v Petrogradu naslednji odgovor:

Odgovarjajoč na Vaš predlog za prijateljsko ureditev spora centralne rade s svetom komisarjev, ki se je stavil po opoblaščenju vlade ukrajinske ljudovlade, smatra svet komisarjev, da je miren način za poravnavo spora gotovo želeti. Vlada svetov je vse storila, da pride do mirne rešitve vprašanja. Kar se tiče pogojev, katere je predlagala rada, ki so načelnega značaja kakor pravica narodov do svobodnega razvoja, le-ti niso bili nikdar predmet kakih razprav ali spora, kajti svet komisarjev priznava polno uresničenje načel v predlaganih pogojih.

Predlog pa molčé prehaja preko pravega predmeta spora, ki obstoja v tem, da rada podpira protirevolucijo meščanov, kadetov in Kaledina, ki je naperjena proti oblasti svetov kmetskih, delavskih in vojaških zastopnikov. Sporazum z rado je mogoč le pod pogoejm, da se rada izrecno odpove temu, da bi podpirala upor Kaledina ali protirevolucionarno zaroto buržoazije in kadetov. Svet komisarjev: Gorbunov.

To je bilo meseca decembra. Danes je položaj drugačen.

Politične novice.

+ **Stališče Poljakov.** Danes v soboto, 16. februarja imajo Poljaki posvetovanje o stališču, ki ga naj zavzamejo. Posvetovanje še traja. Med parlamentarci krožijo vesti, da najbrže Poljaki ne bodo stavili v torkovi seji, 19. febr. nikakih nujnih vprašanj, ampak izdali le manifest na ves civilizirani svet.

+ **Poljska deklaracija zaradi Holma.** Dne 17. t. m. je imel Poljski klub na Dunaju plenarno sejo, katere so se udeležili tudi naslednji člani gosposke zbornice: grof Badeni, grof Baworowski, nadškof Bilczewski, vitez pl. Bilinski, dr. Bobrzynski, knez Czartoryski, grof Goluchowski, vitez pl. Jendrzejowicz, dr. vitez pl. Korytowski, pl. Kozmian, grof Lanckoronski, vitez pl. Morawski, baron pl. Moysa, grof Micielski, deželni maršal vitez pl. Niezabitowski, grof Pininski, grof Potocki, knezoškof Sapieha, knez Sapieha, grof Stadnicki, grof Tarnowski, nadškof Teodorowicz in grof Wodzicki. V imenu parlamentarne komisije je poročal posl. Daszynski in predložil besedilo izjave, ki naj jo Poljski klub predloži v zbornici. Nato je prečital oklic Poljakom. V imenu gosposkozborničnih članov je grof Goluchowski prečital izjavo, ki so jo bili preje soglasno sprejeli. Deklaracijo in oklic so brez razprave sprejeli. — Z ozirom na očitek, da spravljajo Poljaki vprašanje zunanje politike v zvezo z notranjo politiko, pišejo »Polnische Stimmen«: Tu se pozablja ali prezira, da je bila cela takoimenovana avstro-poljska rešitev zgrajena na združitvi Poljske in Galicije v eno državo, ki naj bi v tesnem stiku z Avstro-Ogrsko stremila za političnim in kulturnim razvojem. Pozablja se torej, da gališki Poljaki nikakor ne morejo ostati brezbrižni spričo dejstva, da se iz organizma te države iztrga mogočen kos prapoljskega ozemlja. Da so pa tudi merodajni činitelji centralnih velesil smatrali holmsko deželo vedno za nerazdružljiv del kraljestva Poljskega, se vidi iz tega, da so bile v teh ozemljih poljske oblasti že razpisale volitve v poljski državni svet. In da je treba za take vladne čine privoljenja oblasti, je vendar znano . . .

+ **V torkovi seji državnega zbora** bo poleg nujne interpelacije Čehov o trutnovski stvari na dnevnem redu najbrže tudi nujna interpelacija Poljakov radi Holma. Ako bi postala vsled tega rešitev proračuna ali morebitnega štirimesečnega provizorija nemogoča, bo po preteku sedanjega proračunskega provizorija nastopilo stanje ex lex. Ministrski predsednik dr. pl. Seidler je že ponovno izjavil, da je nasprotnik režima po § 14. in da se ga nikoli ne bo udeležil.

+ **Grof Czernin za sklicanje delegacij.** Z Dunaja poročajo, da je grof Czernin izrazil željo, da bi se čim preje sklicale delegacije, da bo imel priliko govoriti o vzhodu kakor tudi o zadnji Wilsonovi izjavi. Kdaj se snidejo delegacije še ni znano.

+ **Grof Czernin povišan v generalnega majorja.** Cesar je imenoval z lastnoročnim pismom grofa Czernina za generalnega majorja, da postane njegov stik z armado še tesnejši, ker je vsled hrabrosti armade položil prvi temeljni kamen miru.

+ **Nje ni . . .** Namreč deputacije nemških in nemškutarskih županov mariborskega okraja k cesarju. Med 13. in 15. februarjem jo je napovedoval Ornig v svojih okrožnicah — 15. februar je minil, Ornigova deputacija pa je še doma in bo menda tam tudi ostala, vsaj za enkrat nič ne slišimo, da bi se imenoval kak drug termin. Odkrito lahko rečemo, da smo tega iz srca veseli. Oni ljudje, ki so zakrivili v veliki meri preganjanje patriotično mislečih ljudi na slovenskem Štajerskem, ljudje, ki proti njim nabirata snovi dve cesarski komisiji za preiskavo krivic in nasilstev, ki so se izvršile na Jugoslovanih med vojno, naj preje operejo svoje roke in se spokore za svoje Avstriji tako škodljive hujskarije in krivice, preden se upajo stopiti pred Njega, ki ljubi svoje narode in želi imeti mir med njimi, ki je videl zvestobo Jugoslovanov na bojnih poljih in ne vidi nič nepostavnega v našem stremljenju. Ali naj hodijo v avdience župani, ki izjavljajo, da odklanjajo odgovornost za eventuelne nemire in nastope proti jugoslovanski deklaraciji? Ali ni to hujskanje nasproti slovenskemu prebivalstvu? Čujemo, da na Štajerskem poizvedujejo orožniki po naročilu cesarskega namestnika v Gradcu pri nabiralcih podpisov za jugoslovansko deklaracijo, ali ni tukaj kako reč »zadaj«. Ko nabiratelj pokaže orožniku polo z jugoslovansko deklaracijo, seveda orožnik ne stori dotičniku ničesar, ker je vsa stvar zakonito neoporečna. Vendar pa moramo reči, da se nam to zanimanje za nabiralce zdi malo čudno, ker je vsakemu jasno, da ima vlada pri tem namen, oplašiti nabiralce, češ, stik z orožnikom je kolikor toliko neprijeten. Vlada najbrže, da je prepričanje o potrebi po naši samostojnosti veliko premočno, da bi zamogla na naše ljudi uplivati malenkostne šikane.

+ **Štajerski krščanski socialci in jugoslovanska deklaracija.** Deželni odbor krščanskih socialcev v mestih, trgih in industrijskih krajih nemške Štajerske je v svoji zadnji seji sklenil naslednjo resolucijo: Ustanovitev samostojne jugoslovanske države moramo odklanjati iz teh-le razlogov: 1. Vidimo v tem oslabitev celokupne države in izpodbudo za tiste jugoslovanske politike, ki stoje na tleh kriške pogodbe in pozdravljajo uresničenje znane majske deklaracije kot prvi korak do popolne ločitve jugoslovanskih ozemelj od habsburške monarhije. 2. Besedniki majske deklaracije nam niso dali zadostnega jamstva za prost dohod v Trst. Državna suvereniteta obsega tudi popolno gospodarsko svobodo in ogrski zgled nam je zadostno pokazal, do kakšnih izvajanj more tekom časa dovesti obstoj jugoslovanske države. 3. Načrt jugoslovanske države vsebuje nevarnosti za naše nemške rojake v južnih deželah. Ako se ločijo od ostalih soplemenjakov, bi bili izročeni na milost in nemilost Jugoslovanom. Iz teh razlogov odklanjamo jugoslovansko majsko deklaracijo in obžalujemo, da so jugoslovanski narod, čegar polki so v tej svetovni vojni v hrabrosti in zanesljivosti tekmovali z nemškimi vojaki našega železnega zbora, in kateremu njegov kulturni in narodni razvoj čisto in popolnoma privoščimo, — njegovi voditelji navdušili za državnopravni program, ki pomenja resno nevarnost za celokupno državo in resno ogrozitev nemškega naroda. Da se nevarnost jugoslovanske države odvrne, je potrebna edinost vseh nemških ljudskih zastopnikov in stremiti se mora za tem, da se v vprašanjih nemškega naroda sklenejo vsi nemški poslanci.

+ **Novi člani eksekutivnega odbora hrvatsko-srbske koalicije.** Zadnje dni je imel eksekutivni odbor hrvatsko-srbske koalicije več posvetovanj, na katerih so sklepali tudi o izpopolnitvi tega odbora, ki je postala nujna, ker je dr. Šurmin kot tajnik odstopil, dr. Lorković še ni več smatral za člana eksekutivnega odbora in ker sta se sekcijska načelnika dr. Badaj in Milan Rojc vsled vstopa v vlado že preje odrekla svojih mest. Za tajnika je bil izvoljen poslanec Wilder, poslanca grof Kulmer in dr. F. Poljak so pa kooptirali v odbor.

+ **Mohamedanci za jugoslovansko deklaracijo.** Dr. Mehmed Spaha, vodja mlejše bosanske mohamedanske inteligence, se je izjavil za jugoslovansko deklaracijo.

+ **Volilna preosnova nemškega državnega zbora.** Zvezni svet je pritrdil načrtu o sestavi nemškega državnega zbora in o proporčnih volitvah, ki se uvedejo v velikih volilnih okrajih. Število poslancev se zviša na 441.

+ **Nemški kancler** govori v sredo v nemškem državnem zboru. — »Berliner Tageblatt« javlja, da bodo omilili cenzuro.

+ **Kako si pruski minister predstavlja sporazum s Poljaki.** Povodom razprave o proračunu naseljevalne komisije in o dokladah za vzhodne marke, ki se te dni vrši v proračunskem odseku pruske poslanske zbornice, so konservativci interpelirali vlado glede poljske politike. Odgovoril je notranji minister dr. Drews tako-le: Vsled vojne nastale razmere so državno vlado dovedle do sklepa, da poizkusi, prepire s Poljaki kolikor mogoče pokopati. Minister priznava patriotizem poljskih vojakov, izjavlja pa, da se državna vlada ne more sporazumeti z elementi, ki javno ali prikrito delujejo na to, da se poljski deli dežele odtrgajo od Prusije ali pa dosežejo notranjo avtonomijo. Drugače mislečemu delu poljskega prebivalstva hoče vlada ponuditi roko v spravo, kajti po vojni moramo iskati miru, kjer je bil preje prepir. Iz tega izhaja, da se morejo postave o Poljakih glede posameznih odredb že tekom vojne popraviti. Vendar morajo ostati odredbe za okrepitev nemštva v veljavi. Naseljevalna postava mora ostati v veljavi, pri čemer naj se Poljakom načelno zajamči, da se bodo smeli v svojem domačem kraju naseliti. Vendar pa v nemške naselbine na Poznanjskem ne sme niti eno poljsko ognjišče. Krščanski nauk bodo v nižjih razredih ljudskih šol poučevali duhovniki v poljskem jeziku, drugače pa morajo ljudske šole brezpogojno ostati nemške in dvojezične šole se nikakor ne bodo dopustile. Vsi pripadniki pruske države morajo nemško govoriti, v kolikor se da to v ljudski šoli doseči. Vse odredbe za omejitev dosedanje poljske postavodaje so poizkus, ki more uspeti samo tedaj, ako se čuti poljsko prebivalstvo kot član nedotakljive pruske države. Državna vlada pa upa, da se to mnenje med poljskim prebivalstvom razširja; v nasprotnem slučaju si pridrži nadaljne sklepe. — Kogar bogovi sovražijo, ga udarijo s slepoto.

+ **Grof Karel pl. Khuen-Hedervary,** bivši ogrski ministrski predsednik in nekdanji hrvatski ban, je umrl dne 16. t. m. Zadel ga je mrtvoud; bil je v 68. letu. Grofi Khueni so potomci stare tirolske plemiške rodbine. Rajnik je bil rojen 23. majnika v zgornji Šleziji. Študiral je dve leti prav na zagrebškem vseučilišču. V hrvatskega bana je bil povišan 7. decembra 1883; ostal je ban do julija 1903. Vladal je čisto v madžarskem zmislu. Postal je nato ogrski ministrski predsednik, a se je moral umakniti grofu Tiszi, kakor se je moral tudi, ko je postal leta 1910. drugič ministrski predsednik, umakniti Tisci, ki mu je celo v sorodu.

+ **Ogrskemu državnemu zboru** je predložil finančni minister Popovics dvamesečni začasni proračun.

+ **Iz ogrske narodne delovne stranke izstopil** je bivši naučni minister grof Zichy s sedmimi somišljeniki.

+ **Poslanske dijete.** Dijete poslancev ogrskega parlamenta so zvišali od 6480 K na 10.000 K letno. Tako bodo dobivali letno hrv[illegible] delegati z dijetami hrvatskega sa[illegible] 1.800 K.

+ **Avstrijski narednik-dezerter sklenil ukrajinski mir.** »Kuryer Illustrowany« poroča: Mir Ukrajine z Avstrijo je sklenil v imenu Ukrajine bivši avstrijski narednik-dezerter Sevriuk, ki bi spadal pred avstrijsko vojno sodišče.

+ **Proglas voditelja poljske ljudske stranke poljskim kmetom.** Posl. Witos je objavil v »Piastu« članek pod naslovom »Četrta delitev Poljske«, katerega zaključuje s sledečim pozivom na poljske kmete: »Do vas se obračam Poljaki, do tebe, kmečko ljudstvo. Pripravite se na težke čase. Pripravite se na žrtve, ki bodo večje kot dosedaj. Zaupajte svojim političnim zastopnikom, a predvsem verujte trdno, da ni bila izrečena o poljskem vprašanju v Brestu Litovskem zadnja beseda. Poljsko vprašanje je mednarodno vprašanje in ne Czernin, ne Kühlmann in razni ruski židje ne bodo odločali o svetovni vojni. Bodite pogumni, toda tudi pripravljeni na vse.«

+ **Nemški socialni demokrati proti boljševikom.** »Vorwärts« je objavil članek Otona Brauna, ki izvaja: Kar počenjajo boljševiki, ni socialistično in ne demokratično: gre jim marveč za najsilnejše puče in za anarhijo. Debelo in vidno ločilno črto moramo zato potegniti debelo in vidno ločilno črto.

+ **Proti češkim pridigam na Dunaju.** »N. Fr. Pr.« poroča 17. t. m.: V okrajnem zastopu 20. dunajskega okraja je bil z ozirom na to, da se v župni cerkvi sv. Brigite vrše vsako nedeljo češke pridige, vložen predlog, naj se knezoškofijski ordinariat na Dunaju naprosi: 1. da se češke pridige v župni cerkvi sv. Brigite takoj ustavijo; 2. da se v obeh brigittenauskih župnih cerkvah nastavljajo vedno le taki dušni pastirji, ki so glede pokoljenja in mišljenja v narodnem oziru popolnoma neoporečni. Predlog je bil soglasno sprejet. Komu v prid?...

+ **Sestanek angleških, belgijskih in francoskih socialistov** je pričel zborovati 15. t. m. Razpravljali so o načinu, kako bi se dosegel demokratičen mir. Sestanku v Parizu bo sledil najbrže posvet v Londonu.

+ **8000 železniških voz izgubljenih.** Sekcijski načelnik pl. Enderes je naznanil, da smo v Avstriji med vojsko izgubili »le« 8000 železniških voz. Minister pl. Höfer je na seji predsednikov prehranjevalnega urada izjavil, da so se zavodi za dobavo žita že pogodili o nakupu žita v Ukrajini. Sodelovala bo tudi pri uvozu trgovina, da se cene ne bodo navijale.

+ **Novo ameriško posojilo Italiji** Iz Washingtona: Zakladni tajnik Mac Ado je predlagal, naj se dovoli Italiji nadaljni kredit 1 milijona dolarjev; tako da bo Italija Ameriki dolgovala 550 milijonov dolarjev. Vsega skup so Američani posodili zaveznikom 4734,400.000 dolarjev.

Deklaracija, Jugoslovanski klub in S. L. S.

Goriški begunci na Bledu se pridružujemo jugoslovanski deklaraciji, izrekamo našemu Jugoslovanskemu klubu vse naše zaupanje, da s prvoboriteljem č. g. dr. Koroščem na čelu dela naprej, da se doseže naš srčni cilj: trojedini jugoslovanski narod v eni državi pod habsburško krono. Bog živi naš Jugoslovanski klub. Obenem se je nabralo 66.30 K za Krekov spomenik.

Županstvo Trnovo pri Gorici se z največjim navdušenjem pridružuje pravični stvari za uresničenje bolše bodočnosti v veliki Jugoslaviji ter pozdravlja stremljenje Nj. Veličanstva cesarja Karla in Nj. Svetosti papeža Benedikta XV. za dosego pravičnega in trajnega miru in obsoja vsakogar, ki bi nas oviral na delu za našo sveto stvar. Dne 3. svečana 1918. L. Winkler, župan; J. Rijavec, podžupan.

Načelništvo živinorejske Zadruge v **Trnovem na Notranjskem** se je v seji dne 14. svečana izjavilo za jugoslovansko deklaracijo ter pozdravlja odločni nastop Jugoslovanskega kluba. Za odbor: dr. J. M. Kržišnik, t. č. načelnik; Janko Dolenc, t. č. tajnik.

Za jugoslovansko deklaracijo se je izjavilo v **Tomaju na Krasu** 111 mož in mladeničev, 651 žen in deklet. Ob tej priliki se je darovalo za Krekov spomenik 109 K, za Slov. Matico in Ciril-Metodovo družbo pa po 107 kron, skupaj 323 kron.

Žene in dekleta župnije **Lokve pri Gorici** so se le maloštevilno povrnile v razdrte in oplenjene domove, a tembolj goreče čutijo, da jim mora iz teh podrtij vstati boljša bodočnost; vidimo jo le v uresničenju velike Jugoslavije, v kateri mora biti tudi solnčna Gorica, kajti zastonj je niso branili in rešili naši možje in bratje na Škabrijelu, na Sv. Gori in na Vrhu sv. Mihaela. Z našo krvjo namočeni kraji kličejo po odrešenju in združitvi z onimi brati, ki jih omenja naša pravda od 30. maja 1917. — Lokve, 15. svečana 1918. (Sledi 86 podpisov.

Žene in dekleta kuracije **Trnovo pri Gorici.** Le maloštevilno smo se še vrnile na naše podrtije, a tembolj goreče čutimo potrebo bolše bodočnosti iz teh grobelj. Slovenski junaki v grobovih okoli nas nam kličejo, naj zahtevamo uresničenje naše pravde, da ne bo vsa naša kri, vse begunsko gorje in sedanje trpljenje zastonj. Zato spolnujemo našo narodno dolžnost in se z navdušenjem izrekamo za našo stvar od 30. majnika 1917 in blagoslavljamo vsak trud za pravičen mir, katerega iz srca želimo zase in svoje otroke. — Trnovo, dne 15. svečana 1918. Sledi 55 podpisov.

Žene in dekleta **iz Gospića, Bilaja, Smiljana, Brušana in Rizvanuša na Hrvatskem** so se izjavile za brezpogojno samoodločbo narodov.

Žene in dekleta občine **Loka pri Mengšu** so se izjavile za deklaracijo s 135 podpisi.

Žene in dekleta fare in občine **Ajdovec** se navdušeno pridružujemo jugoslovanski deklaraciji in soglasno kličemo po svobodi naše zemlje. Dovolj krvi naših mož, bratov in sinov je že prelite, dovolj grobov slovenskih že junakov po poljanah je krvavih, da so nam zaslužili prostost in svobodo zlato. — Srčno pozdravljamo našega prvobojevnika za svetovni mir, sv. Očeta Benedikta XV. Najtopleje se zahvaljujemo našemu nadpastirju, prevzv. g. knezoškofu ljubljanskemu za njegov jasni in odločni nastop v prid naše pravične narodne zahteve. »Jugoslovanskemu klubu« izrekamo popolno zaupanje in mu kličemo: »Neustrašeno naprej do končne zmage!« — Sledi 215 podpisov.

Podpisane žene in dekleta občine **Račna** pri Grosupljem se z največjim navdušenjem in s celim srcem pridružujemo jugoslovanski deklaraciji z dne 30. maja 1917. Z največjim veseljem pozdravljamo vrli nastop naših poslancev v »Jugoslovanskem klubu«. Vztrajajte, dragi poslanci, saj se nam gre za jasnejšo bodočnost, da se čim prej združimo s svojimi brati Hrvati in Srbi. Svoboden mora biti rod, na svoji zemlji svoj gospod! Proč s suženjstvom! — Najstrožje pa obsojamo izdajalce naše svete stvari. — Obenem tudi iz celega srca želimo, da bi nam v smislu prizadevanj papeža Benedikta XV. in cesarja Karla I. zasijal mir. Ne mir nasilja, ampak pravičnosti in ljubezni. Sledi 209 podpisov.

Vojna poročila.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 16. februarja. Uradno:
Nobenih posebnih dogodkov.
Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. februarja. Veliki glavni stan:

Zahodno bojišče: V nekaterih odsekih so streljali s topovi; zvečer se je poostril topovski boj v Champagni med Tahure in Ripontom. Uspeli so manjši nastopi naše pehote na Flanderskem in vzhodno od St. Mihiela.

Z ostalih bojišč nič novega.
Ludendorff.

AVSTRIJSKO POROČILO.

Dunaj, 17. februarja. Uradno:
Nobenih posebnih dogodkov.
Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 17. februarja. Veliki glavni stan:

Zahodno bojišče. Vojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega: Na Flanderskem in v Artois so zopet streljali. Pri Chérisy in južno od Marcoinga smo več mož ujeli.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča in vojvoda Alberta Virtemberžana: Pri Tahure in pri Nipontu, na vzhodnem bregu in v Sundgau so se od časa do časa močnejše bojevali.

Naši letalci so v minuli noči metali bombe na London, Dover, Dünkirchen in na sovražne vojne sile na francoski severni obali.

Vzhodno bojišče. Velikoruska fronta. Premirje se konča 18. februarja ob 12. uri opoldne.

Sicer nič novega.
Ludendorff.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 16. febr. Uradno: 1. Nemške lahke pomorske sile so ponoči od 15. na 16. februarja zopet poizvedovale v vzhodnem delu Kanala. Cesta Dover-Calais in črta rt Grisny—Folkestone ni bila več zastražena, le pred Dovrom so zadeli na parnik, ki so ga potopili. Naše pomorske sile so se vrnile. 2. Naša letala so napadla 16. februarja v južnih pristaniščih angleška pomorska letala. Eno je uničil pomorski nadporočnik Cristidusen. 3. Na severnem bojišču so potopili naši podmorski čolni šest parnikov.

Berlin, 17. februarja. Uradno: Pariški nadškof je protestiral vsled nemških zračnih napadov, ki so se izvajali ponoči od 30. na 31. januarja; rekel je, da načela krščanske nravnosti nasprotujejo takim zračnim napadom, da so barbarska in prava morija brez vsake vojaške koristi. Izjavil je, da popolnoma soglaša s svetim očetom, ki je že večkrat take napade grajal. — Francoska trdnjava Pariz se je napadla po večkratnem svarilu, da se kaznujejo številni napadi letalcev na odprta mesta, ki so med drugim povzročili, da je bilo v Karlsruhe nad 100 otrok žrtvovanih. O važnosti zračnega napada na Pariz morejo soditi vojaški strokovnjaki. Dosegel se je velik vojaški uspeh: poškodovali oziroma uničili so letalci več podzemeljskih kolodvorov, tračnice na kolodvorih, plinarne, tvornice streliva, skladišča obleke in sukna, eno pekarijo in skladišča.

Angleško uradno poročilo.

London, 16. februarja. Sovražni podmorski čoln je danes zjutraj ob 12. uri 10 minut pričel obstreljevati Dover; izstrelil je v 3 do do 4 minutah približno 30 granat. Ubit je bil 1 otrok, 3 možje, 1 ženska in 3 otroci so ranjeni. Nekaj hiš je poškodovanih. — Wolff poroča: Pristojne oblasti o tem ničesar ne vedo.

Angleško poročilo.

London, 17. febr. Uradno: Sovražni letalci so preleteli sinoči nekoliko pred 10. uro morsko obal pri Kentu; nato so leteli proti Londonu, kjer še napadajo. Dozdaj so vrgli šele eno samo bombo.

Američani nevoljni na Angleže.

Rotterdam, 15. febr. »Daily News« poročajo iz Newyorka o diplomatičnem položaju: Vse časopisje piše, da podpira Asquith Wilsona, medtem ko Lloyd George ne soglaša ž njim. Listi to uljudno, a kratko in jasno izražajo. Angleška diplomacija bi bila morala tak položaj zabraniti. Zdaj gre za to, če bo ostal še dalje složen angleško govoreči svet v korist svobode.

Amsterdam, 16. febr. (K. u.) »Daily News« poročajo iz Newyorka: Amerika soglaša s politiko, ki so jo sklenili zavezniki v Versaillu.

Haag, 16. febr. Ameriško časopisje se je vsled zadnjih dogodkov, posebno radi razprave v spodnji zbornici, v kateri so se pečali z Ameriko glede na vprašanja, ki tičejo vojske in njenih smotrov, zelo razburilo. Ameriško časopisje jasno piše, da če Anglija svoje vojne smotre izpremeni in prične hoditi po samostojnih potih, ji Amerika ne misli slediti. V Angliji naj ne mislijo, da je Auquith miroljub, ker drži z Wilsonom, ker Wilson ni miroljub. V Ameriki so očitki Asquithu neprijetno užinkovali.

Boji v Palestini.

Carigrad, 16. febr. Uradno: Na fronti v Palestini se je živahno streljalo. Naš sunek je zadal sovražniku izgube.

Načelnik angleškega generalnega štaba odstopil.

London, 16. febr. (K. u.) Uradno: Sir William Robertson je odstopil, na njegovo mesto je prišel sir Henry Wilson.

London, 16. febr. Reuter: General sir Willian Robertson se ni hotel ukloniti gotovim omejitvam, ki jih je sklenil vojni svet v Versaillu. Vlada mu je na to ponudila, naj ali zastopa angleško armado v Versaillu ali pa ostane načelnik generalnega štaba, a Robertson je odklonil in odstopil.

London, 16. febr. Reuter. Danes se je pričela sodna razprava proti polkovniku Repingtonu, vojaškemu sotrudniku lista »Morning Post«.

* * *

Bojno stanje na veliki ruski bojni črti.

Nemški veliki glavni stan je včeraj, 17. t. m., kratko poročal: Velikoruska fronta: Premirje se konča 18. februarja, ob 12. uri opoldne. Poročila, ki so prihajala v soboto in v nedeljo, napovedujejo, da nameravajo Nemci, kakor je zapisal berlinski »Lokalanzeiger«, rešiti ogroženi položaj Nemcev v tistih deželah, ki so jih še Rusi ohranili. Zdi se, da se namerava Nemčija kolikor mogoče daleč proti vzhodu razširiti, da ustvari okoli Poljske močan okop. Ker se ni v Brestu-Litovskem sklenil mir, sodi nemški veliki glavni stan, da se nadaljuje vojska. Iz došlih brzojavk posnemamo:

»Nordd. Allg. Ztg.« naglaša, da so zopet oživele vse pravice neomejenega vojnega stanja. — »Az Est« je poročal iz Berlina, da je zavladalo z Rusijo zopet vojno stanje. Izjavo Trockega v Brestu-Litovskem se tako tolmači, da je ž njo prikril prelom pogajanj. List trdi dalje, da boljševiki preganjajo v Livoniji in na Estskem nemško plemstvo in nemške kmete. Tudi Finci so Nemce nujno pozvali na pomoč. — Z Dunaja se je zasebno javilo, da odpošljejo Nemci ekspedicijo v Livonijo in na Estsko, ki bo ščitila Nemce, ki tam prebivajo. Avstrijski zunanji minister je odpoklical iz Petrograda našo komisijo zaradi anarhije, ki vlada tam. Komisija je prekoračila nemške črte južno od Dvinskega in potuje na Dunaj. Kakor hitro to dopuste varnostne razmere, se zopet vrne v Petrograd.

Nemška vlada je uradno izjavila, da je petrograjska vlada s svojim nastopom odpovedala premirje 10. t. m. in da si pridrži prosto roko. Wolff je poročal 16. t. mes.: Trockij je, kakor znano, 10. februarja izjavil, da je Rusija končala vojno stanje; razglasil je tudi demobilizacijo, a odklonil je, da bi bil podpisal mir. Udeležil se tudi ni plenarne seje, ki se je predlagala, da bi mu bili naznanili sklepe četverozveze. Pogajanja je prekinil. Enostranska ruska izjava seveda ni odstranila vojnega stanja in napravila mir, marveč se je mir onemogočil, ker ni hotel mirovne pogodbe podpisati. Premirje 15. decembra 1917 se je pa sklenilo zato, da se sklene mir. Rusija boljševikov se je, ker se je odpovedala miru, odpovedala tudi, da bi trajalo premirje dalje. — Cesarska vlada pribije, da je petrograjska vlada dejansko odpovedala premirje, in sicer 10. februarja in si pridrži prosto roko na vse strani.

Velikoruska fronta.

Dunaj, 17. febr. (K. u.) Vojni tiskovni stan je poročal zvečer: Današnje nemško vojno poročilo je naznanilo, da preneha na velikoruski fronti premirje jutri. Velikoruska fronta, ki je nastala, ker se je odcepila Ukrajina, gre od vzhodnega morja do približno Pripjeta. Tam stoje zdaj izključno le nemške čete.

Berlin, 17. febr. Lokalanzeiger javlja iz Petrograda: Vlada boljševikov se pripravlja na novo vojsko. Ljenin se namerava spraviti s Kaliedinom. Vrhovni poveljnik Krilenko je vse bivše generale pozval, naj zopet v armado vstopijo. V Petrogradu se splošno govori, da se bo vojska nadaljevala.

Strahovlada boljševikov.

Iz Berlina prihajajo zdaj poročila o strahovladi boljševikov v Rusiji. »Germania« je poročala, da uničujejo boljševiki v Ukrajini zaloge žita in da preoravajo že posejana polja, ker jim gre za to, da povzroče po lakoti svetovno revolucijo. Velenemško časopisje zahteva od vlade, da mora zasesti Livsko in Estsko. Estski kmetje so poslali odposlaništvo v Berlin, da si izprosijo zaščito proti Rusom, ki plenijo. Iz okrajev Dorpat, Fellin in Pernav je došlo Gdanjsko odposlaništvo, ki zahteva, naj nemška armada precej zasede deželo. Wolff objavlja podrobnosti o anarhiji, ki vlada v Livoniji. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« objavlja brzojavko pooblaščencev vitezev v Stryku, ki so zahtevali, da se dežela precej vojaško zasede. Wolff poroča, da postopa rdeča garda v Livoniji tako, kakor da hoče s silo iztrebiti nemški živelj. Rdeče garde plešejo po cerkvah. »Stockholms Dagblad« trdi, da nameravajo rdeče garde na Finskem pomoriti vse državljane do 12 leta. Iz Kristijanije se tudi poroča, da je izdala rdeča garda na Finskem geslo, naj se vsi državljani do 12 leta pomore; v Helsingforsu so pričeli moriti tudi žene in otroke. Preko Stockholma se poroča iz Petrograda, da vlada v Rusiji popolna anarhija. Dalje se poroča, da sta se sprla Aleksejev in Kaljedin in da je Kaljedin odstopil. Boljševiki so uvedli 1. februarja gregorijanski koledar.

Bolgari zahtevajo Dobrudžo.

Bolgarska brzojavna agentura poroča, da zahteva javno mnenje v Bolgariji, naj se pridruži Dobrudža Bolgariji.

Veliki knez Nikolaj Nikolajevič pred revolucijskim sodiščem.

Berlin, 16. februarja. »Pravda« poroča: Veliki knez Nikolaj Nikolajevič se mora kot prvi Romanov zagovarjati pred revolucijskim sodiščem, in sicer o tem, kako da je posloval kot vrhovni poveljnik ruske armade.

Razna poročila.

Clemenceau zahteva zaupnico.

»Petit Journal«: Clemenceau je odklonil zahtevo socialistov, da naznani sklepe iz Versailla. Ministrstvo bo vsled tega predloga od zbornice zahtevalo, ali mu zaupa ali ne.

Sonnino o stališču nasproti sveti stolici.

Curih, 17. februarja. (Kor. urad.) Na včerajšnji seji italijanske poslaniške zbornice so govorili trije socialistični poslanci, ki so posebno naglašali, da poskuša italijanska vlada imperialistično politiko in da ni odkrita glede na revizijo vojnih smotrov, kakor tudi nista Francija in Anglija. Zunanji minister je na to odgovarjal poslancu Longinottiju z ozirom na člen 15. londonske pogodbe in je še enkrat potrdil svojo prejšnjo tozadevno izjavo. Protestiral je, ker so prelomili boljševiki zaupanje in se je branil, da bi pozitivno poročal o dotični tajni pogodbi, ker noče žaliti čuvstev domoljubnega katoliškega prebivalstva. Italijanska vlada je gledala, da se je nasproti stolici v vsakem oziru držala garancijske postave in da je v največji meri spoštovala pravice svete stolice z ozirom na popolno prostost postopanja in izražanja. Papeštvo bi ne moglo uživati nobene večje garancije v po vojski ustvarjenih razmerah, če bi bila tudi postala italijanska garancijska postava mednarodna. Poslužiti se pa namerava pravice italijanske vlade z ozirom na dopustnost zastopnikov svete stolice na morebitni bodoči splošni mirovni posvet in bo vložil ugovor, ne da bi prejudiciral, ker to, kar velja za sveto stolico, velja tudi za druge, ki se ne vojskujejo. (Klici: Tajna diplomacija. Skrivnost naj krije vašo odgovornost.) Poslanec Longinotti je izjavil, da sprejme na vednost, kar je izvajal zunanji minister, a opozoriti mora, da je lord Cecil v angleškem parlamentu več povedal. Če se bodo na mirovnem posvetu pogajali le tisti, ki se vojskujejo, bo seveda papež izključen, kar bo katoličane bolelo.

Primorske novice.

p **Minister pl. Homann o preskrbi Trsta s premogom in o obnovitvi Gorice in Gradišča ob Soči.** Minister javnih del je izjavil sotrudniku »N. Fr. Presse«, da je ministrstvo javnih del ves čas, odkar je izbruhnila vojska, delalo na to, da zagotovi Trstu premog. Storiti hoče vse, da se odpravijo težave, ki ovirajo preskrbo s premogom v Trstu. Organizacija za zopetno obnovitev Gorice in Gradišča je zvedena, delati se lahko precej prične; vso reč vodi ministrstvo za javna dela, nekaj pa tudi namestnik v Trstu, ki je v ta namen ustanovil posebni oddelek, katerega sedež se je premestil iz Trsta v Gorico. Pozornost bodo predvsem posvetili poslopjem, ki še stoje, a istočasno prično tudi zidati in sicer javna poslopja, cerkve in zasebne hiše. Posebno pozornost posvete obdelovanju zemlje spomladi. Vse, kar je potrebno, je ministrstvo že uvedlo. Naj bodo težave gigantskega dela še tako velike, ne dvomim, da bo akcija v popolnem obsegu uspela, ker državna uprava ne čuti v

sebi le upravne moči, da to veliko delo uspešno dokonča, marveč ker tudi zna, da soglaša ž njo prebivalstvo, ki jo bo pri tej težavni nalogi z vsemi silami podpiralo.

p **Kaj pa je z berlinskim botrstvom?** To vprašanje zanima zdaj begunce naše Gorice. Obljubo mesta Berlina, da pripomore k obnovitvi Gorice, je čas začeti izvrševati, kajti zima jemlje tam s februarjem slovo. Ali še večje pomanjkanje nego za stanovanja bo za hišno opravo, ki je vsa »izginila«. Drugod pa tudi ni več zalogi niti za drag denar ni ničesar dobiti. V tem naj Berlin pomore! Ali morda čaka, da še več Goričanov pomrje v begunstvu in naredi prostor morebitnim nemškim naseljencem? — Timeo Danaos et dona ferentes.

p **Iz Istre.** Italijanski neodrešenci in renegati ščuvajo in begajo naše ljudi v Istri pred jugoslovansko državo takole: 1. da bodo prišli pod Srbijo, 2. da bodo morali sprejeti srbsko vero; 3. da bodo dobili srbske duhovnike. Skrajna zlobnost! Tako mislijo z druge strani pridobiti naše ljudi za mater Italijo.

p **Županstvo občine Grgar** ponovno naznanja, da se sedaj nahaja v Semiču na Dolenjskem in opozarja, naj se mu ne pošiljajo ekspresna pisma. Županstvo ima z vsakim 1 K 20 vin. stroškov. Zaradi vsak dan dohajajočih vprašanj, če se je naredila prošnja radi dopustov vojakov, se naznanja: Za vsakega, ki je poslal in še pošlje natančen naslov (kakor ga ima pri vojakih) in rojstno leto, se je, oziroma se bo prošnja naredila. Kdor še ni poslal naslova, naj to hitro stori! Radi vprašanja in zahtevanja, da bi šli domov, poizvedoval in posvetoval sem se na več mestih, a za sedaj je to popolnoma izključeno, ker v našo občino sedaj ni dovoljena vrnitev. Skrbelo se pa bo, da se čimpreje uredi. Kdor bi pa hotel in mogel iti, lahko gre, a na svojo odgovornost. Veliko jih je, ki jim mogoče ni nič znano, kako je v Grgarju. Hiše sploh niti ene ni, da bi se dalo brez popravila pod streho stisniti. Večina hiš se ne da, oziroma se težko da popraviti. Raznovrstnih nevarnih razstrelljivih snovi leži cele kupe in vse naokoli razmetanih, kar je zlasti za otroke zelo nevarno. Vse je z žico in strelskimi jarki močno prepleteno. Pozdrave vsem občinarjem pošilja Andrej Doljak, župan.

p **Umrla** je v Patterndorfu na Nižjem Avstrijskem begunka Marija Mermolja 13. februarja. Zapušča 6 nedoraslih otrok.

p **Iz Wagne.** Javnosti je gotovo že znano, da imamo tu slovensko sirotišče, v katerem dobiva 80 sirot pod dobrim vodstvom č. šol. sester Vincencije, Pankracije in Kaliste popolno oskrbo. Da morejo iste izvrševati tako težko in požrtvovalno nalogo, gre najprej zahvala g. upravitelju taborišča dr. Volteju, predvsem pa g. dr. Ipavicu, ki se zares z očetovskim srcem zavzema za uboge slov. sirote. — 9. in 10. t. m. smo imeli tu majhno pustno veselico, katero so posetili prvi dan tukajšnji predstojniki in razni gostje iz Lipnice, drugi dan pa slovenski begunci. Vspored je bil zelo mnogovrsten. Veselica je uspela prav dobro, dasiravno je bilo tako malo časa na razpolago. Zaslugo pri tem ima največ č. sestra voditeljica Vincencija Lah. Otroci so bili tega dne jako veseli, posebno še, ker so bili pogoščeni z malo južino, a ljudje istotako, ker so za par uric pozabili vse gorje, ki ga jim je ta kruti čas naložil.

p **Javno varstveno službo v Trstu** so z ozirom na vedno številnejše in drznejše tatvine preosnovali in izpopolnili. Mesto so razdelili v 100 stražnih odsekov in 8 okrajev. Razen stalnih stražnikov v posameznih odsekih bodo hodile po mestu leteče straže, ki bodo nadzorovale tudi zapiranje gostiln in kavarn. Vsaka oseba, ki jo bo straža po 12. uri dobila na ulici, se bo morala izkazati; kdor se bo zdel količkaj sumljiv, bo moral na najbližji komisarijat. Posebno pozornost bodo posvečali stanovanjem odsotnih strank.

p **Išče se** Padovani Franc, rojen l. 1873. v Glavniku pri Kodrojpi. Pred vojno je delal skozi 3 leta v Ljubljani in bil ob izbruhu vojne z Italijo interniran. Kdor ve za njegovo bivališče, naj blagovoli sporočiti na naslov: A. Weselko, G.-Sch.-R. 2, Hilfsplatz III., Feldpost 646.

p **Vilo oplenili.** Nad Rojanom v Trstu so neznani tatovi oplenili vilo Davida Lapajowker in odnesli za 10.000 K vrednosti. Tri nadalje zavoje s perilom in drugimi vrednostmi so imeli tatovi pripravljene v veži, da jih odnesejo.

p **Kite rezati so začeli tatovi v Trstu.** Tako je te dni prišla domov 11 letna deklica brez kite, ne da bi bila opazila, kdaj ji jo je nekdo odrezal. 12 letna Marija Candias je pa čakala na ulici svojo prijateljico, ko se ji naenkrat zazdi glava čudno lahka ozre se in opazi nekega slabo oblečenega moškega, ki je bežal z njeno kito. Ni ga mogla dohiteti.

p **Postrezite!** Sfiligoj Terezija, sedaj stanujoča v Medani štev. 31, išče svojega soproga Janeza Sfiligoj, ki je šel z voli za trenom pred izbruhom vojne z Italijo. Potom italijanskega Rdečega križa je dobila obvestilo leta 1917, da se nahaja v etapni fronti. Pred vojsko so stanovali v Višnjeviku. Kdor bi vedel, kje se nahaja, se prosi, da bi podpisano obvestil, za kar bo jako hvaležna in je tudi pripravljena, povrniti stroške.

p **Andrej Nemec** iz Št. Petra pri Gorici, se je po 17 mesecih svojega vjetništva v Rusiji zopet zglasil in išče svoje roditelje. Naslov: Andrej Nemec, Ausbildungsgruppen-Kommando 45, Schützen-Div., Etappenpost 448, Holm.

p **Išče se** Drašček Katarina poročena Kocjančič z družino, ki je stanovala do odhoda Italijanov ulica Zörnig štev. 8. Naslov naj se pošlje na Jožefa Drašček, k. k. Korps-Tel.-Abt 43.

p **Marija Medved** iz Krna štev. 14, kuracija Libušnje, išče svoja dva sinova, o katerih ne ve ničesar, odkar je izbruhnila vojska z Italijo. Anton Medved je bil pri 20. lovskem bataljonu; Andrej Medved je bil pri 97. pešpolku. Kdor bi kaj vedel o njih, naj blagovoli sporočiti na naslov: Marija Medved, Pečine štev. 43, pošta Slap ob Idriji, Tolminsko.

Izpred porotnega sodišča.

Ljubljana, 18. febr. 1918.

Danes se je pričelo zasedanje ljubljanske porote. Razprava se vrši proti 16letnemu Francetu Kikelj, ključavničarskemu vajencu pri Samassi, ki je v Perkotovi gostilni na Žabjaku dne 22. novembra 1917 umoril radi ljubosumnosti gostilničarjevo hčerko Frančiško Donaj in nato izvršil na sebi poskus samoumora. Državno pravdništvo ga obtožuje zavratnega umora v zmislu §§ 134., 135a k. z. Senatu predseduje dvorni svetnik Pajk.

Dnevne novice.

— **Odlikovan** je bil vojni kurat Jernej Hafner s Franc Josipovim redom. Nahaja se že ves čas na bojišču.

— **100 letnico rojstva** enega izmed največjih hrvatskih pesnikov Petra Preradovića proslave Hrvati na slovesen način. Stoletnica pade na dan 19. marca.

— **Društvo zasebnih uradnikov in uradnic** na slovenskem ozemlju je imelo v soboto, 16. t. m. prvi redni občni zbor v gostilniških prostorih v Narodnem domu. Občnega zbora se je udeležilo veliko število članov in članic. Iz poročila odbora posnamemo, da je društvo imelo koncem 1917. leta 336 članov in članic, do 15. februarja pa že 384 članov. Dohodki so znašali 18.017 K 26 vin., izdatki 18.015 K 60 vin., lastno premoženje je znašalo koncem 1917. leta 1428 K 60 vin., pred občnim zborom pa že 2454 K 10 vin. Računi se odobre. Pri volitvah so bili izvoljeni: za predsednika g. Hiter, za podpredsednika gg. Palme in Golob, za tajnika g. Pečar in gdč. Vider, za blagajnika gg. Jeločnik in Kenda, za odbornike gg. Rezek, Trtnik, Ničemer, Lenček ter gdč. Pavlin, Jelenc in Šusteršič, za računska preglednika gg. Reicher in Krištofič ter za namestnika g. Mesar in gdč. Malič.

— **Slovenski glasbeni večer na Dunaju.** Komponist Marij Kogoj priredi dne 24. februarja ob 7. uri zvečer v »Češkem domu«, I., Fleischmarkt (Hotel Post), vhod Drachengasse 3, prvi glasbeni večer, na katerem bo proizvajal samo slovensko moderno glasbo. Marij Kogoj — rodom Tržačan — je med jugoslovanskimi modernimi muziki znana oseba in po dosedanjih njegovih delih sodeč smemo veliko pričakovati od njega. Sedaj se nahaja na Dunaju, kjer pohaja Schönbergovo šolo. Prej je bil na konservatoriju tri leta učenec Schrekerjev, ki se je večkrat pohvalno izrazil o našem mladem umetniku. Spored glasbenega večera bo sledeč: Žiga Polašek: Da sem jaz ptičica; dr. B. Ipavec: Ob studencu, Če na poljane slana pade; Stanko Premrl: Zapel bi pesem žalostno; Fr. Gerbić: Nihče ne ve; Anton Lajovic: Iskal sem svojih mladih dni, Ah, tako mi je prešla mladost; Risto Savin: Sarabanda; Vasilij Mirk: Glasbeni utrinki IV.; Ant. Lajovic: Sanjarija; Marij Kogoj: Sarabanda; dr. B. Ipavec: Podoknica; dr. Gojmir Krek: Bagatela; Emil Adamič: Morje, O mraku; E. Adamič: Čolnar, Uspavanka, Slanica, Pa ne pojdem prek poljan; Marij Kogoj: Istrsk imotiv; dr. Gojmir Krek: Misli, Prošnja, Predsmrtnica IV.

— **Sprememba posestva.** Hišo g. poslanca Evgena Jarca v Novem mestu na Glavnem trgu je kupil g. Jakob Mikolič za 35.000 K.

— **Poletni čas se uvede na Pruskem** 1. aprila: ure se bodo premaknile naprej ponoči od velikonočne nedelje na ponedeljek. Avstrijsko železniško ministrstvo bo sledilo zgledu Prusije. Poletni čas bo ostal do 14. oktobra ob dveh ponoči.

— **Za Krekov spomenik.** Ob nepričakovani udeležbi na 10. febr. 1918 v gostoljubni gostilni gospoda Bohinca v Medvodah nabrali so narodno zavedni gorenjski možje in dame v družbi z goriškimi begunci v proslavo nepozabnega dr. Ev. Iv. Kreka za njegov spomenik znesek 65 K z geslom: »Slovenec biti bodi Slovencu ponos, kdor zaničeval se bode še sam, ostal bo tudi nadalje podlaga tujčevi peti.«

— **Za dr. Krekov spomenik.** Na poročni dan gdč. Mici Zupančičeve z gosp. Ivo Detela nabrali so svatje v Kamnici 101 K in od tega zneska nakazali upravništvu »Slovenca 50 K 50 v ter »Slovenskega Naroda« 50 K 50 v.

— **Dober zgled dijakom.** V Varšavi je vzbudilo veliko pozornost spreobrnjenje rektorja politehnike protestanta dr. St. Paszki. Nekoliko dni pred svojo smrtjo je izrazil željo, da bi bil sprejet v katoliško cerkev. Rekel je: »Moram dati dober zgled dijakom, da bodo vedeli, kako se umira.« Sprejet je bil v katoliško Cerkev in previden z zakramenti za umirajoče. Pogreb pokojnika se je vršil z vso slovesnostjo. Kondukt je vodil posvečeni škof Ruszkiewicz.

— **Poštni promet s Turčijo.** Sprejemanje poštnih zavitkov za Turčijo je zopet dovoljeno, toda z omejitvijo, da sme isti pošiljatelj isti dan pri poštnem uradu predati kvečjemu deset poštnih zavitkov ali dva poštna tovora. V Trstu se sme predajati samo pri poštnem uradu 2 (južni kolodvor). Spediterji lahko predajajo pod že razglašenimi pogoji za vsakega zastopanega odpošiljatelja dnevno največ po deset poštnih zavitkov ali dva poštna tovora.

— **»Südslavische Rundschau«, jugoslovansko revijo, ki izhaja v Zagrebu, je hrvatska vlada, sestoječa iz samih članov hrvatsko-srbske koalicije, ustavila.**

— **Za prometnega upravitelja železnic na Hrvatskem je imenovan kr. svetnik Giuro Masirević.**

— **Premenba posesti.** Posestvo Rossmann pl. Albinschn v Brežicah je prešlo v roke rodbine Merhar.

Ljubljanske novice.

lj **Slovenski Matičarji** imajo v torek, dne 19. t. m., ob 8. uri zvečer v klubovi sobi pri »Zlatorogu« razgovor za sestavo kandidatne liste.

lj **Medicinska predavanja.** Društvo zdravnikov na Kranjskem priredi pojutrišnjem v sredo v učilnici šole za babice v tukajšnji deželni bolnici večer za vojaške in za civilne zdravnike. Gosp. zdravstveni svetnik dr. Plečnik bo razkazoval patološke preparate, gosp. primarij dr. Stojc bo predaval o trebušni kirurgiji. Začetek predavanja ob 6. uri zvečer. Nato družabni sestanek.

lj **Izgubila se je danes** ob 7. uri zjutraj na južnem kolodvoru ročna torbica. Pošten najditelj naj jo prinese v naše upravništvo.

lj **Pretekli petek** je bila v Šelenburgovi ulici najdena denarnica z nekaj denarjem. Kdor jo je zgubil, naj vpraša na Rimski cesti št. 7, pritličje, vrata št. 5.

— **Sodniki** so postali avskultanti dr. Franc Lozar v Novem mestu, dr. Vlad. Travner v Mariboru, Jakob Jerman v Ljubljani in dr. Ciril Pavlin v Gradcu.

— **Za slepce.** Pri veseli družbi v gostilni gosp. Jožefa Skubica v Črnomlju je nabral od gostov na pustni torek zvečer gosp. Franjo Kramarič iz Črnomlja za oslepele slovenske vojake c. kr. 2. gorskega pešpolka in za c. kr. črnovojniški pešpolk št. 27, torej oba slovenska domača pešpolka vsoto 108 K 40 vin. in nabrani denar odposlal na zavod slepcev v Gradcu.

— **Češke opere na Dunaju.** Pred nedavnim časom — menda pred dobrimi 14 dnevi — so naznanjali lepaki, da pojejo v dvorni operi čez nekaj dni češko opero »Dalibor«. Tedaj je hitro nekaj Nemcev interpeliralo v zbornici, zakaj se dovoli peti tuje skladbe. »Arbeiter-Zeitung« se je iz interpelantov božansko norčevala, češ, češka opera je tuja — ali so francoske in laške, ki se pojejo dan na dan, bolj domače?! Dne 16. februarja so pa naznanjali lepaki nekaj neprimerno groznejšega: »Pri zvišanih cenah. Po Najvišji odredbi. (Auf Allerhöchste Anordnung.) V korist družbi za oskrbo vojnih invalidov. Prvič: »Jenufa«. Opera iz moravskega kmetskega življenja v treh dejanjih. Spisala Gabrijela Preissova. Uglasbil Leoš Janáček. Kljub zvišanim cenam že itak silno dragih vstopnic v dvorno opero je bilo gledališče razprodano in skladatelj se je zahvaljeval po drugem in tretjem dejanju živahnim ovacijam. Iz programa za prihodnji teden povzamemo, da se poje v torek Smetanova »Prodana nevesta«, v četrtek »Jenufa« in v nedeljo istotako »Jenufa«. Cesar je pokazal svojo trdno voljo, da naj bo Dunaj središče vseh avstrijskih narodov.

— **Išče** se Fani Tovornik. Če kdo kaj ve o njej, naj sporoči očetu Francu Vodovnik v Pustem polju, pošta Šmartno nad Mozirjem. Njeno posestvo bo popolnoma uničeno, če se ne oglasi.

— **Dopisnica iz Rusije na dr. Kreka.** Dne 17. februarja je dospela v Jugoslovanski klub dopisnica nadučitelja Frana Silvestra iz Berdnjanska z dne 8. (21.) avgusta 1917 s sledečim besedilom: »V bodočnosti že vidim dnove, ko težke izgubiš okove — o Bog, to dobo skoraj, skoraj daj! (Iz pesmi »Slovenski svet«.) Gospod doktor, vsi Vas imamo radi! (Tu je druga roka pripisala: »Tako se govori!«) Vaš zvesti nadučitelj Fran Silvester.«

— **Dobavni razpis.** C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo na Dunaju razpisuje dobavo aparatov, aparatnih delov in orodja, ki se rabi za vzdržavanje brzojavnih in telefonskih naprav za leto 1918. Ponudniki morajo primerno kolkovane ponudbe najkasneje do 1. aprila t. l. 12. ure opoldne vložiti pri gornjem ravnateljstvu na Dunaju (III. Hetzgasse 2, Ninlaufstelle). Za te ponudbe se smejo porabljati le uradne tiskovine. Le te in pa splošni ter posebni oddajni in ponudbeni pogoji se na pismeno prošnjo dobe brezplačio pri oddelku VIII d gori navedenega ravnateljstva (3. nadstr.). Vzorci predmetov, ki je je dobaviti, se morejo do 15. marca t. l. slehrni delavnik pogledati, ne pa izposoditi. Dobavni razpis, splošni in posebni oddajni in ponudbeni pogoij, kakor tudi ponudbeni vzorec, ki navaja vse aparate, aparatne dele in orodje, ki jih je dobaviti, se morejo vpogledati tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Dokler je kaj zaloge, se ti pripomočki na prošno dopošljejo.

Narodno gospodarstvo.

g **Kako so preskrbljene posamezne dežele z moko?** Zelo neenako. Potreba moke je bilo v dobi od 15. avgusta 1917 do 31. decembra 1917 pokrita, bodisi s pridelkom v deželi ali z dovozom: v Nižji Avstriji s 111%, v Gornji Avstriji s 133%, na Solnograškem s 124%, v sudetskih deželah z dobrimi 100%, enako na Štajerskem in Predarlskem, na Koroškem s 95%, na Tirolskem s 83%, na Kraniskem le s 66%, na Primorskem z 78%, v Dalmaciji z 80%. Najslabše je bilo v Galiciji. Tam je bilo pokrite le 46% celotne potrebščine, dočim je znašalo v celi državi pokritje 94%.

Narodna obramba.

* **Nemškutarenje v slovenski občini.** Županstvo v Zagorju na Pivki je dalo napraviti po vseh vaseh občinske napise v nemško-slovenskem jeziku. V celi občini ni ne enega Nemca. Čemu to nemškutarenje? V celem glavarstvu nima te sramote nobena druga občina. Kdo drži z Nemci? Mi zahtevamo slovenske napise na slovenskih tleh!

* **Germanizacija Primorja.** Kakor poročajo »Narodni Listy«, bodo sedaj vrgli Nemci milijone na Primorsko v svrho germanizacije. — Naša narodno-obrambna društva pozor!

Razne novice.

r **Suhomlinova roman.** Petrogajski dopisnik »Journala« piše v svojem listu Suhomlinova životopis, ki se čita kakor napeta poglavja zanimivega romana. Znano je, da je bil Suhomlinov obsojen na prisilno delo v Sibiriji, kjer bivša ekscelenca, oblečena v grob ledu, težka dela opravlja. Njegove žalostne usode je kriva žena Jekaterina Aleksandrovna. Suhomlinov se je oženil ž njo, da bi si zradostil jesen svojega življenja, ali namesto da bi ga osrečila, ga je Jekaterina goljufala, kompromitirala in tirala v propast. Danes šteje Jekaterina šele 28 let in je vsekako najkrasnejša petrograjska dama, ali poznavalec človeške duše vidi v njenem obrazu potezo krutosti. Rojena je bila v Podoliji kot dete siromašnih staršev in je bila brez šolskega pouka. Ko je zrastla, je prišla v Kijev, in ker je imela krasen stas, so jo sprejeli v neki konfekcijski trgovini za model oblekam. Pozneje je postala plesalka, držala se po vseh petrograjskih ponočnih podjetjih, dokler se ni iz nizkote povspela na površje in se začutila kakor sijajen meteor po boku bogatega carskega podjetnika milijonarja Gajzkeviča. Ta jo je tako vzljubil, da jo je dal izobraziti in jo je vzel za ženo. Zdaj je bila Jekaterina v svojem elementu. Vodila je v Kijevu gospodinjstvo v velikem obsegu, v njenih salonih so se shajali vladni krogi. Med stalnimi gosti njene hiše je bil tudi general Suhomlinov, tedanji kijevski guverner. In zdaj se je začel Suhomlinova roman. Priletni general se je blazno zaljubil v demonično žensko in dosegel, da se je Jekaterina ločila od moža ter postala njegova žena, dasi je bil 35 let starejši od nje. Zakonska sta navidezno srečno živela. Častilakomna žena je venomer podžigala moža. Imela je velike načrte, ki so se ji posrečili. Kmalu je bil nje mož imenovan za ruskega vojnega ministra in sama je dobila pristop na carski dvor. Preskrbovala je svojim prijateljem odlična mesta, naslove in rede za dobro plačilo. Pozneje se je posebno zanimala za vojaške dobavitelje, ki so namestu k ministru šli najprej h krasni ministrovi ženi, ki je tako našla pot do milijonskega premoženja. Suhomlinov je vedel za vse, vsega se je udeležil. Ko se je vnela svetovna vojska, sta skupaj z Mantaskovom, nazivanim ruskim Rockfellerjem, poneverila naklade celih vlakov. Vojaki so prezebali, stradali in niso imeli s čim streljati, ker so gospe ministrovi dišali milijoni. Navsezadnje je prišlo vse na dan, ali v pasti je ostal samo Suhomlinov. Njegova žena je bila tako zvijačna, da je pustila vse njemu izvršiti, sama se ni niti dotaknila peresa, tako da ji ni mogel živ krst ničesar očitati. Suhomlinov se pokori v Sibiriji, dočim njegova zapeljivka živi v Petrogradu sijajno življenje kot prijateljica enega izmed kolovodij revolucije.

r **Slovaški pesnik** Somolicky (Izidor Ziak) je umrl dne 25. jan. v Banski Bistrici. Njegova knjiga »Na svite« je učakala drugo izdajo, kar dokazuje, da so se njegove pesmi slovaškemu narodu jako prikupile. Izidor Ziak je pisal največ v »Slovensky Pohlady« in je bil nekaj časa tudi urednik »Narodnih Novin«. Bil je tudi parkrat zbok političnih prestopkov v zaporu kakor vsak »pošten Slovak«. Ziak je bil koncipijent v odvetniški pisarni Andreja Honzlika. Bil je navdušen Slovak in je umrl v največji revščini.

r **Petrogradski časniki** so za boljševiške vlade najbolj preganjani listi na celem svetu. Nekateri dnevniki in sicer socialistični menjajo vedno svoja imena, da bi mogli izhajati v drugačnem formatu in pod drugim naslovom. Tako na primer je glasilo kadetov »Rječ«, nekoč najbolj razširjeni ruski časnik menjal v zadnjih mesecih »samo« 27 krat naslov. Podobno se godi tudi drugim socialističnim listom. Nedavno je vlada ustavila francoski list »L Entent«. Nekaj dni pozneje je jel rečeni list izhajati pod imenom »L Entente Trahie (izdana ententa), ali tudi pod tem naslovom ne bo menda dolgo izhajal.

r **Nesreča.** V Montrealu je izbruhnil požar v samostanu sivih sester; zgorelo je 50 otrok, ki so spali v IV. nadstropju.

Pri Barceloni je trčil brzovlak v tovorni vlak; 12 ljudi je mrtvih; tudi ranjenih je veliko. V Združenih državah so se ubili trije letalci.

r **Nadškof državni upravitelj v Braziliji.** Nadškof iz Cuyabà monsign. dr. Fr. don Boska, je bil izvolen za državnega Aquino-Corrca, član salezijanske družbe upravitelja v Matto Grosso v Braziliji. — Monsignor Aquino-Correa je bil posvečen v škofa l. 1914, star komaj 28 let. V tem zadnjem času preti državi Matto Grossa vsled puntanja ljudstva velika nevarnost notranje vojske. Predsednik Brazilije je mnenja, da more edino le nadškof iz Cuyabà monsign. Aquino-Correa s svojo poljudnostjo in velikim vplivom zabraniti strašno nesrečo in zagotoviti mir in red v državi. Monsign. Aquino-Correa je sprejel to čast, toda pod pogojem, da ostane le toliko časa, dokler ne doseže željenega cilja.

Ljubljanska aprovizacija.

lj **Krompir za VI. okraj.** Stranke šestega okraja prejmejo krompir v torek, dne 19. t. m. in v sredo, dne 20. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v torek, dne 19. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure štev. 1—120, od 9. do 10. ure štev. 121—240, od 10. do 11. ure št. 241 do 360, popoldne od 2. do 3. ure štev. 361 do 480, od 3. do 4. ure 481—600, od 4. do 5. ure št. 601—720. V sredo, dne 20. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 721—880, od 9. do 10. ure št. 881—1040, od 10. do 11. ure štev. 1041 do konca. Vsaka oseba dobi 5 kilogramov. Kilogram stane 30 vin.

lj **Krompir za VII. okraj.** Stranke sedmega okraja prejmejo krompir v sredo, dne 20. t. m. in v četrtek, dne 21. t. m. pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: v sredo, dne 20. t. m. popoldne od 2. do 3. ure št. 1—100, od 3. do 4. ure št. 101—200, od 4. do 5. ure št. 201—300. V četrtek, dne 21. t. m. dopoldne od 8. do 9. ure št. 301—400, od 9. do 10. ure štev. 401—500, od 10. do 11. ure št. 501—600, popoldne od 2. do 3. ure št. 601—700, od 3. do 4. ure št. 701—800, od 4. do 5. ure štev. 801 do konca. Vsaka oseba dobi 5 kg. Kilogram stane 30 vinarjev.

a **Pšenični zdrob za otroke do 3. leta** se bode prodajal v vojni prodajalni, Gosposka ulica. Veljavne so le izkaznice, katere imajo stranke že v rokah. Za vsakega otroka, ki je izkazan na izkaznici, se dobi 1 kilogram pšeničnega zdroba, ki stane 1 krono kilogram. Na vrsto pridejo stranke z izkaznicami: štev. 1 do 300 dne 20. februarja; štev. 300 do 600 dne 21. februarja; štev. 600 do 900 dne 22. februarja; štev. 900 do 1200 dne 23. februarja; štev. 1200 do 1500 dne 25. februarja; št. 1500 do 1800 dne 26. februarja; štev. 1800 naprej dne 27. februarja.

IZGUBILA SE JE pri dolenjskem vlaku od južnega do državnega kolodvora črna torbica z 250 kronami denarja in raznimi listinami. — Pošten najditelj se prosi, naj odda proti dobri nagradi pri državni policiji.

Zahvala.

Povodom bridke izgube našega iskrenoljubljenega soproga in očeta, gospoda

Edvard Prinčič-a

izrekamo prečastiti duhovščini in vsem, ki so spremili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti, našo najiskrenejšo zahvalo.

Ljubljana, 18. februarja 1918.

Žalujoči ostali.

Mesto vsakega posebnega obvestila.

✝

Vsem ljubim prijateljem in znancem naznanjamo, da je naša ljuba, nepozabna mati, tašča in babica, gospa

Viktorina Brandstetter roj. Fröbel

v torek, dne 13. februarja po dolgi, mučni bolezni in večkratnem prejemu svetih zakramentov v starosti 80 let izdihnila svojo blago dušo.

V smislu poslednje želje blage pokojnice so se položili zemski ostanki v rodbinsko rakev na pokopališču pri sv. Križu dne 15. februarja brez vsake slovesnosti.

Ljubljana, 16. februarja 1918.

Globoko žalujoče rodbine:
Brandstetter, Unger, Praunseis.

✝

Potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom in znancem, da je naš ljubljeni in dobri oče oziroma stric, gospod

August Mrzlikar

c. kr. stražmojster v pokoju, trafikant

včeraj ob 6. uri zjutraj, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega ranjkega bode v torek, dne 19. t. m. iz hiše žalosti, Sodna ulica štev. 4, ob 2. uri popoldne na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v cerkvi Marijinega oznanenja.

V Ljubljani, 18. svečana 1918.

Ana Mrzlikar,
soproga.

Gustav, Milica, Rudolf, Anica,
otroci.

ZAVAROVANJE NA VOJNO POSOJILO ZA PRESKRBO OTROK Z GLAVNICO ZA OPREMO IN VZGOJNO RENTO.

Zavarovana glavnica vojnega posojila se izplača po preteku zavarovalne dobe, ki si jo podpisatelj sam izvoli (15 ali 18 let). Umrje li podpisatelj tekom zavarovalne dobe, potem preneha plačevanje nadaljnjih premij, otroku, ki se naj preskrbi, ali drugi po podpisatelju določeni osebi pa se izplača:

a) takoj **posmrtnina** v izmeri 20% zavarovane nominalne glavnice,

b) tekom **vse ostale zavarovalne dobe vzgojna renta** v letnem znesku 20% zavarovane nominalne glavnice,

c) koncem zavarovalne dobe **zavarovana nominalna glavnica** vojnega posojila kot opremni kapital (dota).

Plačila pod a) in b) se izvrše **v gotovini.** Izplačila niso odvisna od otrokovega življenja. Ako otrok umrje, se nadaljujejo na željo podpisatelja ali njegovih postavnih naslednikov **drugemu otroku** ali pa tudi **poljubni drugi osebi,** ki jo je podpisatelj določil.

Zavarovanje je veljavno v polnem obsegu od prvega hipa dalje za primer smrti. **Za vojake na bojišču** ni plačati za zavarovanja do K 10.000·— **nikakega poviška,** za višje zneske je **vojni povišek zelo zmeren.**

Premije so skrajno nizke. Potrebna je zdravniška preiskava.

Primer: 32letni mož zavaruje svojemu dveletnemu otroku za dobo 18 let, torej do 20. leta, glavnico K 10.000·— kakor tudi posmrtnino in vzgojnino po 20% glavnice, t. j. po K 2000·—. Letna premija znaša le K 491·20.

Ako umrje podpisatelj v 2. zavarovalnem letu, se izplača takoj posmrtnina K 2000·— v gotovini, 16 zaporednih let vzgojna renta letnih K 2000·—, t. j. K 32.000·— v gotovini, skupaj torej **K 34.000·— in** po preteku 18letne zavarovalne dobe **še K 10.000·—** nominala vojnega posojila. Za vsa ta visoka izplačila se je **plačalo na premiji vsega skupaj le K 982·40.**

Premije se morejo **poravnati** tudi **za vso zavarovalno dobo naenkrat vnaprej,** pri čemer se računi 4¾% diskonta. V primeru podpisateljeve smrti se povrnejo tudi vse neporabljene diskontirane premije.

V zgoraj podanem primeru bi bilo plačati enkratno premijo K 6233·90. Umrje li podpisatelj v 2. pogodbenem letu, potem se izplačajo po njegovi smrti že omenjeni zneski in takoj tudi neporabljeni del enkratne premije K 5676·95. Skupaj bi prejel dedič celih K 39.676·75 v gotovini in K 10.000·— nominala vojnega posojila.

Popolnejše in cenejše oskrbe družine si sploh ne more misliti!

Enkratna premijska predplačila se morejo poravnati tudi **z vojno-posojilnimi papirji VII. ali prejšnjih emisij.** Kdor ima take papirje, more podvojiti svoje dosedanje podpise brez vinarja gotovine, naložiti svojo vsak hip likvidno glavnico na visoke obresti, koristiti domovini in poskrbeti poleg tega še za svoje drage.

Pojasnila o le-tem zavarovanju, o vojnem zavarovanju in o drugačnih zavarovanjih na vojno posojilo brez in z zdravniško preiskavo dajejo in predloge sprejemajo: **deželna poslovalnica** c. kr. avstrijskega vojaškega zaklada za vdove in sirote, zavarovalni oddelek, **Ljubljana,** Francovo nabrežje št. 1, **okrajne poslovalnice** v vseh političnih okrajih in njih **pooblaščenci.** 407

Mlini za drobljenje

Palffy, Praga II., Havlíčkovo nam. štev. 32 pri Henrikovem stolpu.

Sprejmem dva strojarska pomočnika

proti dobri hrani in plači, eventualno tudi enega VAJENCA.

AVGUST TERPINC mlajši, strojar, KAMNIK.

Kot GOSPODINJA SE SPREJME

vdova ali starejše dekle

v boljšo hišo na Gorenjskem. Pri hiši je vrt in nekaj polja in imajo take prednost, ki imajo veselje do samostojnega dela in dobra priča. — Ponudbe pod **»STALNA SLUŽBA« 485** na upravo »Slovenca«.

IŠČE SE ::——

kompanjon

za večje mizarstvo s 5000—10.000 K gotovine. Kje, pove uprava »Slovenca« pod **št. 416.**

Med **kupim vsako množino.**

Ponudbe z navedbo cene in teže, eventuelno vzorec na trgovino

SREČKO TEKAUC, ZAGREB.

Stanovanje

z dvema sobama, kuhinjo in pritiklinami, ali tudi malo hišico z vrtom v mestu ali na periferiji mesta išče v najem za majnikov termin ali tudi preje IVAN ZIRKELBACH, uradnik mestne plinarne. Sprejme tudi administracijo ene ali več hiš.

PREDNAZNANILO!
DAMSKI SALON PRVE VRSTE ZA KLOBUKE

Mimi Sark

LJUBLJANA
ŠELENBURGOVA ULICA

Usojam si vsem velespoštovanim damam vljudno naznaniti, da otvorim moderni damski salon za klobuke ter vljudno prosim, da se v toliko počaka, da pripeljem

čisto novo nabavljene modele.

Hlapec

h konjem dobi službo pri strojilni tovarni Samsa & Co., Ljubljana, Metelkova ul. 4.

Praktikantinjo

I. ali II. leta išče lekarna v Sežani.

Prodajalka

izvežbana v trgovini papirja in galanterije **se takoj sprejme.** — Istotam se sprejme

blagajničarka

Ponudbe na upravo pod šifro **»Poštenost 501«.**

Majhen in dobro ohranjen

harmonij

kupi šola v Zatični.

Skobeljnik (Hobelbank)

se kupi. — Ponudbe na Sv. Petra nasip **štev. 59, I. nadstropje, levo.**

Glasovir

je naprodaj v Florjanski ulici štev. 30.

Dve meblovani mesečni sobi

se oddasta za takoj ali pozneje. — Naslov pove iz prijaznosti uprava lista pod **štev. 541.**

Mirna stranka išče manjše stanovanje

s 1. ali 15. marcem. — Ponudbe na upravo lista pod šifro **»Mirna stranka št. 535«.**

Prodajalka

strogo zanesljiva in v mešani stroki dobro izurjena moč, **se sprejme** v večjo trgovino na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. — Ponudbe s sliko in zahtevo plače sprejema upravništvo pod **Stalna služba št. 550.**

Cenjenim
trgovcem, uradom, šolam

naznanjam, da radi prevzetja drugega podjetja nameravam

opustiti svojo trgovino

ter prodajam v večjih množinah vso svojo zalogo, ki obstoji iz vsakovrstnega

galanterijskega in papirnega blaga ter šolskih, uradnih (pisarniških) potrebščin.

Prodaja se le na debelo.

Trgovina je odprta od 8. do 12. dopoldne, popoldne je trgovina zaprta.

Fr. Iglič,
Ljubljana, Mestni trg 11.

Posestvo v Grljanu ob Miramaru

en kompleks, ob cesti, 7 minut od postaje miramarske ali grljanske, nad 22.500 kvadrat. metrov zemlje, 12.000 kvadr. metrov vinograda s trtami najboljših vrst, krasna lega, najlepša stavbišča, kamnolom na posestvu, napeljava elektrike čez posestvo, in

vila

z 8 sobami ter gospodarsko poslopje je pod zelo ugodnimi pogoji

naprodaj

Pogoje naznani **Kocjančič Jernej, Trst, ulica Carintia 19/I.**

NAROČITE SI, dokler zaloga traja!
Kavni nadomestek s sladkorjem Ia »AIDA« v zavojih po ¼ in ½ kg. — »ADRIA«, pralni prašek, paketiran Ia in IIa. — DIŠAVE, kakor: cimet, poper, paprika, kumna, žafran itd. v zavitkih. — Vanillin-sladkor ter vse drugo špecerijsko in kolonijalno blago, katero je brez izjeme najbolje kakovosti, vedno v zalogi. Postrežba solidna in točna. Zahtevajte cenik takoj; vzorci stanejo 5 K 50 vin., kateri se na zahtevo pošljejo.

Za vsako naročbo zahteva se 75% denarja vnaprej, drugo s povzetjem.

FILIP ŠIBENIK, ZAGREB,
Sveučilištni trg 1. 305

Organist-cerkvenik

cecilijanec, z dobrimi spričevali, oženjen, izučen rokodelec, **želi premeniti službo.** — Naslov pove iz prijaznosti uprava »Slovenca« pod **štev. 426.**

Boljši kočijaž

navajen vsakega dela, **z vso oskrbo v hiši, se sprejme takoj pri tvrdki F. Urbanc v Ljubljani.**

Kuharica poštena in zanesljiva, srednjih let, **se išče** za navadno kuho. ::::: Naslov pove uprava lista pod **štev. 529.**

Razpisujemo službo

organista in cerkvenika

na BLEDU.

Zadnji rok za vlaganje prošenj 1. marec. Nastop čimpreje.

Župni urad na Bledu.

Proda se hiša z gospodarskim poslopjem in sadnim vrtom v **Št. Vidu nad Ljubljano ob državni cesti.** Ugodna prilika za trgovce in obrtnike, ker je blizu kolodvora in farne cerkve. ::: :::

Podrobna pojasnila daje
FRANC ŠUŠTERŠIČ, vulgo SLEPI JANEZ,
gostilničar v Zapužah.

Prodaja
se po zmernih cenah v večji množini
oglje, wermuth-vino in milo za pranje
v večjih kosih pri tvrdki
A. KUŠLAN, LJUBLJANA,
Karlovska cesta štev. 15.

Kdor namerava **prodati še kaj**

kostanjevega lesa

3263 naj ga takoj ponudi tvrdki
J. POGAČNIK
LJUBLJANA, Marije Terezije cesta 13.

Cunje

suknene odrezke stare in nove, kakor vse vrste **bombažastih in volnenih cunj, žakljevino, odeje, vrvi** itd. v vsaki množini in po najvišji ceni kupuje

E. KOTZBEK V KRANJU.

Sprejme se

pošten deček

v uk, kateri bi imel veselje in poklic za **fotografa.** Imeti mora potrebno predizobrazbo ter biti zmožen slovenskega in nemškega jezika.

Ponudbe z znamko za odgovor na **Andrej Čufer, fotograf, Jesenice na Gorenjskem.**

Dva vrtnarja

sposobna za vsa vrtnarska dela, se sprejmeta proti dobri plači K 180.— do 200.— mesečno in draginjsko doklado ter prosto stanovanje pri
KRANJSKI INDUSTRIJSKI DRUŽBI,
JESENICE NA GORENJSKEM.

Meblovano stanovanje

obstoječe iz 2 ali 3 sob in kuhinje ter, če možno, tudi kopalnice, **se išče za takoj.** — Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod šifro **»Bančni uradnik«.**

Vse vojaške predmete!

Za preprodajalce

priporočam po znano nizkih cenah svojo zalogo

zvezd vseh vrst	rokavic	čepic	brilantine
port	ovojnih gamaš	znakov	pudra
portepejev	usnjenih gamaš	rož za čepice	instrumentov za nohte
med. obvez	vojaškega sukna	ovratnikov	parfumov
redov	egal. sukna	vseh toaletnih in galanterijskih predmetov	ogledal
sabelj	gumbov vseh vrst in pritiklin	glavnikov	brivskih aparatov
bajonetov	izgotovlj. uniform	krtač	potnih necessairejev
mečev	dežnih plaščev	mila	ročnih kovčekov velikih in malih
kupel	kožuhastih vreč	zobne paste	
pasov	kožuhov vseh vrst		
čepic			

Splošni zavod za uniformiranje

RUDOLF BODENMULLER

3138 **Ljubljana, Stari trg 8.**

Katoliška tiskarna v Ljubljani. Izdaja konzorcij »Slovenca«. Odgovorni urednik: Mihael Mošker.